

**КОМПЛЕКС МАТЕРІАЛІВ
ДЛЯ ЗАНЯТЬ ОБРАЗОТВОРЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ**

Н. В. Яковлева

Малювання

Конспекти занять

для роботи з дітьми

4 - 5 років

- ★ Календарне планування
- ◆ Конспекти 36 занять
- ★ Докладні інструкції
- ◆ Тематична ігротека
- ★ Фізкультхвилинки
- ◆ Методичні поради

КОМПЛЕКС МАТЕРІАЛІВ
ДЛЯ ЗАНЯТЬ ОБРАЗОТВОРЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Н. В. Яковлева

Малювання

ВИДАВНИЦТВО
РАНОК

УДК 372.3:376.36

ББК 74.102:74.3

Я47

Серія «Комплекс матеріалів для занять образотворчою діяльністю»

Видано за ліцензією ТОВ Видавництво «Ранок»

Яковлева Н. В.

Я47 Малювання. Конспекти занять для роботи з дітьми 4—5 років.— Х.: Ранок, 2009.— 88 с.

ISBN 978-611-540-185-7

У посібнику подано план-програму з образотворчої діяльності дітей середнього дошкільного віку та орієнтовні конспекти занять із аплікації. Конспекти містять докладні технологічні карти, а також дидактичні розвивальні ігри за темами занять, серед них і вправи з розвитку мовлення, математики й ознайомлення з довкіллям. Усе це сприяє підвищенню інтересу малюків до занять і виникненню творчої атмосфери.

Для вихователів і методистів дитячих дошкільних закладів та студентів педагогічних ВНЗ.

УДК 372.3:376.36

ББК 74.102:74.3

Методичне видання

ЯКОВЛЄВА Наталія Вікторівна

МАЛЮВАННЯ.

Конспекти занять для роботи з дітьми 4—5 років

Підписано до друку 28.09.2009. Формат 60×90/16. Папір друкарський.
Гарнітура Шкільна. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 4.

ТОВ Видавництво «Ранок». Свідоцтво ДК № 3322 від 26.11.2008.

61071 Харків, вул. Кібальчича, 27, к. 135.

Для листів: 61045 Харків, а/с 3355. E-mail: office.ranok.kharkov.ua

Тел. (057) 719-48-65, тел./факс (057) 719-58-67.

З питань реалізації: (057) 712-91-44, 712-90-87. E-mail: commerce.ranok.kharkov.ua

«Книга поштою»: (057) 717-74-55, (067) 546-53-73. E-mail: pochta.ranok.kharkov.ua

www.ranok.com.ua

ISBN 978-611-540-185-7

© Н. В. Яковлева, 2009

© ТОВ Видавництво «Ранок», 2009

Малювання — найбільш природний і захопливий вид діяльності дошкільників, у якому вони реалізують потребу самовираження, формують естетичний смак, відчуття гармонії, розширюють кругозір, розвивають творчі здібності, дрібну моторику рук, художнє сприйняття життя, уяву.

Малюванню належить провідна роль у навчанні образотворчого мистецтва дітей середньої групи, і воно має такі три види:

- малювання окремих предметів,
- сюжетне малювання,
- декоративне малювання.

До чотирьох років у дітей складаються навички й уміння власної творчої, образотворчої, декоративної та конструктивної діяльності; формується просторове образне мислення; відбувається становлення координації руки й очей; виробляються вміння та навички користування олівцем, фломастером і гуашшю.

Пропонований методичний посібник містить поквартальний тематичний план і 36 розробок занять, спрямованих на різнобічний розвиток творчої особистості чотирирічної дитини. Кожне заняття подане у вигляді детального плану-конспекту, який водночас залишає широке поле для творчих можливостей дорослих.

1. У ході описаних нижче занять малята опановують моторну «абетку» образотворчих дій: техніку прийомів, володіння інструментами (як їх правильно тримати, регулювати силу натискання, здійснювати послідовність операцій). Діти вчать-ся орієнтуватись у просторі, отримують уявлення про деякі основні засоби образотворчої мови.

Малюки освоюють способи зображення найпростіших предметів і явищ дійсності, використовуючи прямі, округлі, скісні, довгі, короткі лінії.

2. Діти набувають таких умінь:

- добирати відтінки як засіб передавання предметної ознаки й емоційно-моральної характеристики образу;
- зображувати малюнок на всій площині аркуша, передавати пропорції окремих деталей;
- розташовувати зображення на аркуші, будувати плани на всій площині аркуша;

- застосовувати формотвірні рухи, проводити вузькі і широкі смуги (кінцем пензлика, паличком), кільця, дуги, цятки;
- у декоративному зображенні — гарно прикрашати основу (чергування, найпростіша симетрія колірних плям геометричного візерунка).

Основне завдання посібника — допомогти дітям пізнати довкілля, розвинути в них спостережливість, виховати почуття прекрасного й навчити прийомів зображення, формуючи творчі здібності через створення виразних образів різних предметів доступними для цього віку образотворчими засобами.

ПЛАН-ПРОГРАМА З ОБРАЗОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (МАЛЮВАННЯ) у середній групі дошкільників

І КВАРТАЛ			
ВЕРЕСЕНЬ			
Лексичні теми: Осінь. Вересень. Садовина, городина. Квіти			
1-й тиждень	2-й тиждень	3-й тиждень	4-й тиждень
Малювання осіннього листа. Шаблон, контур. «Осінні віконця». Робота з шаблонами. Олівці прості і кольорові	Малювання садовини і городини. Обведення, домальовування. «Збираємо врожай». Перетворення геометричних фігур. Фломастери	Малювання квітів. Знайомство з гуашшю. «Вересневий букетик». Малювання пальчиками. Гуаш	Малювання городини. Групуємо за кольором і розміром. «Бабусині соління». Малювання пензликом. Гуаш
ЖОВТЕНЬ			
Лексичні теми: Жовтень. Сезонний одяг. Іграшки. Погода			
Малювання іграшок. Силует, контур. «Іграшки». Робота з шаблонами. Олівці	Малювання іграшок. Колір, розмір і форма. «М'ячі для гномів». Перетворення круга. Фломастери	Малювання одягу. Горизонтальні і вертикальні лінії. «Прикрась одяг». Малювання пальчиками. Гуаш	Малювання явищ природи. Переривчасті лінії. «Осінні дощик». Малювання пензликом. Гуаш
ЛИСТОПАД			
Лексичні теми: Листопад. Меблі. Посуд. Природа восени			
Малювання меблів. Орієнтування в просторі. «Стільці для трьох ведмедів». Робота з шаблонами. Фломастери	Малювання посуду. Форма. «Допоможи кухареві». Перетворення геометричних фігур. Олівці	Малювання осінніх дерев. Кольори осені. Колективна робота. «Долоньчин ліс». Малювання пальчиками й долонькою. Колективна робота. Гуаш	Малювання грибів. Композиція. «Гриби в траві». Малювання пензликом. Гуаш

Продовження таблиці

II КВАРТАЛ			
ГРУДЕНЬ			
Лексичні теми: Зима. Грудень. Новий рік. Рідний край			
1-й тиждень	2-й тиждень	3-й тиждень	4-й тиждень
Дизайн. Подарунки. Сприйняття. «Подарунки Дідуса Мороза». Робота з шаблонами. Олівці, фломастери	Дизайн. Малювання ялинкових прикрас. Візерунки. «Іграшки для ялинки». Перетворення фігур. Олівці	Малювання новорічної ялинки. Скісні лінії. «Ялинка». Малювання пальчиками. Гуаш	Малювання зимових розваг. Замкнені лінії. «Снігова баба». Малювання пензликом. Гуаш
СІЧЕНЬ			
Лексичні теми: Січень. Тварини-зимувальники. Вулиця. Місто			
Малювання будівель. Чотирикутники. «Місто з чотирикутників». Робота з шаблонами. Фломастери	Малювання птахів-зимувальників. Овали. Допоміжні лінії. «Ворон і вороненя». Перетворення геометричних фігур. Олівці	Малювання тварин-зимувальників. Лінії на обмеженій площині. «Їжачок спить». Малювання пальчиками. Гуаш	Малювання тварин. Контраст. «Білий ведмедик в гостях у бурого». Малювання пензликом. Гуаш
ЛЮТИЙ			
Лексичні теми: Лютий. Побутова техніка. Професії. Свято			
Малювання головних уборів. Силует, контур. «Відгадай за силуетом фах». Робота з шаблонами. Фломастери	Малювання предметів побуту. Прямокутник. «Телевізор». Перетворення прямокутників. Олівці та фломастери	Малювання зимової природи. Лінії та цятки. «Снігопад у нічному лісі». Малювання ватяними паличками. Ватяні палички, гуаш	Малюємо одяг. Види ліній. «Шапочка для таточка». Малювання пензликом. Гуаш
III КВАРТАЛ			
БЕРЕЗЕНЬ			
Лексичні теми: Весна. Тварини навесні			

Закінчення таблиці

Дизайн. Оформлення при- крас. Прикраси. «Вісімочки». Робота з шаблонами. Олівці	Малювання тва- рин. Трикутник. «Сірий кум і руда кумаса». Перетворення трикутників. Фломастери, олівці та крейда	Малювання тварин. Пляма. «Зайчик на галявині». Малювання по- ролоном. Гуаш	Малювання весняних квітів. Знайомство з аквареллю. «Підсніжник». Малювання пензликом. Акварель
КВІТЕНЬ Лексичні теми: Квітень. Космос. Транспорт			
Малювання тран- спорту. Групове панно. «Летимо, їдемо, пливемо». Робота з шаб- лонами. Фломастери	Малювання космічного тран- спорту. Фігури у фігурах. «Космічні кораблі». Перетворення фігур. Фломастери, олівці	Малювання при- роди навесні. Комбінована робота (гуаш + фломас- тери). «Кульба- бове узлісся». Малювання ватяними паличками. Ватяні палички, гуаш	Малюємо космос. Тонування. «Сонце в космосі». Малювання пензликом. Гуаш
ТРАВЕНЬ Лексичні теми: Травень. Заводи. Фабрики. Крамниці			
Малювання лугових квітів. Колективна робота. «Квіткова галявинка». Робота з шаблонами. Фломастери та крейда	Малювання риб. Групова робота. «Крамниця акваріумів». Перетворення овалів і трикут- ників. Олівці, маркери	Малювання явищ природи. Гроза. Ілюструємо казку. «Грозове небо». Малювання поролоном. Гуаш	Малювання де- рев навесні. «Квітуча яблуня». Малювання пензликом. Гуаш

I КВАРТАЛ

ВЕРЕСЕНЬ

Заняття 1. Малювання осіннього листа

Тема. Шаблон, контур. «Осінні віконця».

Мета: ознайомлювати дітей із деревами рідного краю, формою листа, поняттями «контур», «силует»; навчати працювати з трафаретами, розфарбовувати предмети із замкненим контуром; формувати навички роботи з олівцями, інтерес до малювання; розширювати знання про навколишній світ, осінні місяці; виховувати любов до природи.

Прийоми: робота з шаблонами.

Обладнання: картинки із зображеннями дерев (каштана, клена, дуба, берези, горобини) та їхнього листа; трафарети з віконцями у формі листа дуба, клена та берези; трафарет у вигляді терема; прості і кольорові олівці; альбомний аркуш.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Розглядання дерев і листа, бесіда про графічні можливості олівця.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Загублений листочок»

На килимі розсипане листа каштана, клена, дуба, берези та горобини. Педагог вивішує перед малятами зображення дерев, на кожному з яких залишено тільки по одному листочку, і пропонує повернути кожний листочок «додому» — до свого дерева. Діти, спираючись на візуальну подібність, добирають до дерев їхні рідні листочки.

Мотивація

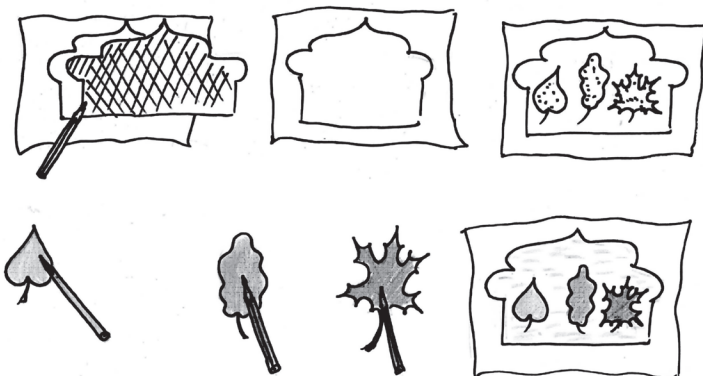
Посперечалися троє синів красуні Осені про те, хто з них має в золотистому теремі найкрасивіші віконця. Вересень — перший син — стверджував, що його віконце у вигляді березового листочка — найгарніше, схоже на сердечко. Жовтень — другий син Осені — доводив, що віконце у формі дубового листочка є набагато

цікавішим: з нього можна побачити більше. А третій син — Листопад — пишався віконцем у вигляді кленового листка, який нагадує долоньку. Діти, намалюймо з вами на папері незвичайні віконця, які були в кімнатах синів Осені!

Практична робота

Перед практичною роботою педагог показує листки-віконця трьох братів. Називає ще раз кожний місяць і відповідне йому дерево: «Вересень — береза, Жовтень — дуб, Листопад — клен». Далі вихователь показує листочки й запитує: «Який це листочок? З якого дерева? Хто із синів Осені має віконце такої форми: перший, другий чи третій? А хто пам'ятає імена братів?»

- Горизонтально розташувавши альбомний аркуш, прикладіть до нього трафарет у вигляді терема.
- Притримуючи трафарет лівою рукою, обведіть терем.
- Першим обведіть березовий листочок, потім дубовий і кленовий.
- Знайдіть жовтий олівець (Що в природі такого самого кольору?) і розфарбуйте ним березовий (вересневий) листочок.
- Знайдіть помаранчевий олівець і розфарбуйте дубовий листочок так, щоб кольорові штрихи не визирали «надвір».
- Знайдіть червоний олівець (Що в природі має такий самий колір?) і розфарбуйте ним кленовий (листопадовий) листочок.
- Покажіть пальчиком червоний листочок, жовтий, помаранчевий, зелений (щодо останнього малята кажуть, що такого кольору вони сьогодні не брали). Далі знайдіть дубовий, березовий, кленовий листочки.
- Розфарбуйте терем зеленим олівцем горизонтальними лініями-штришками.
- Зробіть виставку робіт і скажіть, чиї віконця найкрасивіші.

Фізкультхвилинка

Листочок

Ось листок із клена впав,	(Присідання.)
Над землею закружляв,	(Обертання тулубом.)
Між дерев літав у лісі	(Нахили до обох ніг.)
І на землю тихо влігся.	(Повернення на місце.)

Підсумок заняття

Заняття 2. Малювання садовини і городини

Тема. Обведення, домальовування. «Збираємо врожай».

Мета: ознайомлювати дітей із садовиною та городиною їхньої місцевості; закріплювати знання про геометричні фігури; формувати вміння бачити різні художні образи в знайомих геометричних фігурах; прищеплювати інтерес до образотворчої діяльності; учити правильно користуватися фломастерами, сидіти за столом; розвивати спостережливість, посидючість; виховувати допитливість.

Прийоми: перетворення геометричних фігур.

Обладнання: великий малюнок із зображеннями овочів і фруктів, геометричних фігур; альбомні аркуші із зображеннями трикутника, овалу, круга; фломастери; мотузочок; картки із зображеннями геометричних фігур і предметів різної форми.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Загадки про садовину та городину, викладання мотузочком геометричних фігур.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Чарівні фігурки»

У старого чарівника зламалася магічна машина, що створює всілякі предмети, тому все переплуталося. Покажіть машині, які предмети мають виходити з трикутного отвору, а які — з квадратного, круглого та овального.

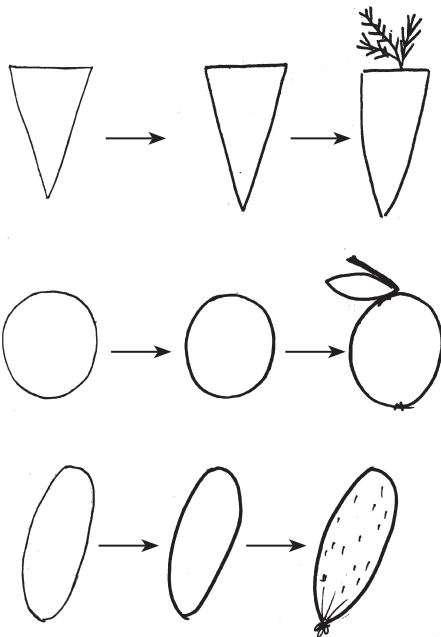
Педагог розкладає перед дітьми картки із зображеннями геометричних фігур і картки з малюнками предметів. За командою дорослого малюки добирають до трикутника картку з трикутним предметом, до круга — з круглим, до овалу — з овальним, до квадрата — з квадратним.

Мотивація

Дуже зрадів старий чарівник, що малята полагодили магичну машину, і вирішив відсвяткувати це з друзями: зайчентами, оленятком і бобром. Але виявилось, що замість частування магична машина випускає геометричні фігури. Ми не можемо залишити звірят без гостинців. Тому перетворимо ці фігурки на ласоці! Зайчентя нагодуємо хрумкою... (морквою). Оленятка почастуємо смачним... (яблучком). А для бобра припасемо зелених... (огірочків).

Практична робота

- Подивіться на свої альбомні аркуші. Яка фігурка нагадує вам моркву? (Трикутник.) Якого кольору морква? (Помаранчевого.) Обведіть трикутник помаранчевим фломастером, додайте зелену гілочку.
- Який фломастер візьмемо для яблучка? (Жовтий.) Яка фігурка вам його нагадує? (Круг.) Обведіть кружечок жовтим фломастером і домалюйте зеленим кольором листочок із черешком.
- Чим же ми пригощатимемо бобра? (Огірочком.) А яка геометрична фігура вам його нагадує? (Овал.) То який колір візьмемо для обведення? (Зелений.) Домалюйте колючі пухирчики.

Фізкультхвилинка

На город я пішов,
Я в городі полов.
Бур'яни виривав,
Із відра поливав.
Я старанно працював —
То врожай великим став.

Город

(Ходьба на місці.)
(Імітація з нахилами.)
(Нахили до обох ніг.)
(Імітація.)
(Махи руками.)
(Показати руками: «Отаким завширшки, отаким заввишки».)

Підсумок заняття й виставка робіт

Завдяки вашій роботі магічна машина чарівника працює бездоганно. Тому повивішуймо зараз наші витвори, щоб усі могли пригоститися сьогоднішнім урожаєм!

Заняття 3. Малювання квітів

Тема. Знайомство з гуашшю. «Вересневий букетик».

Мета: ознайомлювати дітей із гуашшю; учити їх правильно й акуратно використовувати фарби; формувати навички усної лічби (1, 2, 3), уміння проводити лінії пальчиками, орієнтуватися на аркуші; розширювати й поглиблювати знання про кольори осені; розвивати відчуття кольору, композиції; виховувати охайність; прищеплювати вміння цінувати прекрасне.

Прийоми: малювання пальчиками.

Обладнання: розведена в баночках гуаш; альбомний аркуш; волога ганчірочка; серветка; клейонка; картки із зображенням троянди, ромашки, айстри, кульбаби та маку.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Відгадування загадок Ганни Яновської.

В баранців малих жовтеньких
Вовна виросла біленька.
Вільний вітер їм пастух.
І стриже він їх: дмух-дмух!
(Кульбаби.)

Серед городу, на осонні,
Пишався пір'ям птах червоний.
Та полиняв кінець кінцем
І з птаха раптом став яйцем.

Бабуся те яйце розбила
І піріжок смачний зробила.
(Мак.)

Що за квітка на подвір'ї:
Жовта шапка, біле пір'я?
Знає, хто кого кохає,
Й від хвороб допомагає.
(Ромашка.)

В садочку зайчик побував,
А потім друзям розказав:
«Колюча там росте рослина,
На ній — рожеві капустини,
А ще червоні, білосніжні...
І пахнуть солодко і ніжно.
Боявся я вколоти ніс,
А то б і вам таких приніс».
Хто зрозумів — скажи сміливо,
Як називається це диво!
(Троянда.)

Тематична ігротека

Дидактична гра «Квіточка»

Педагог описує яку-небудь квітку, а малята показують її зображення на картці. Наприклад: «Це садова квітка, вона має колючки, запашні бутони й буває різного кольору...» (Троянда.) «А на цій квітці люди часто перевіряють свої почуття, ворожачи: “любить — не любить”». (Ромашка.) «Насіння цієї вогняної квітки використовують для начинення кондитерських виробів». (Мак.)...

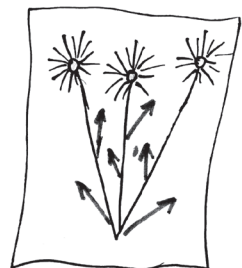
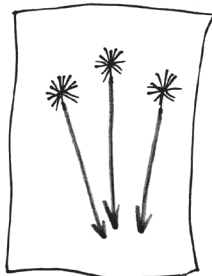
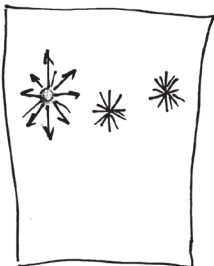
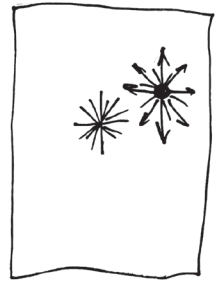
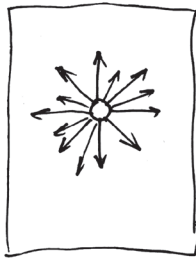
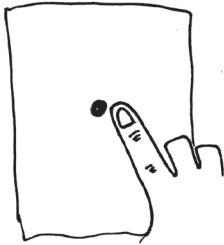
Мотивація

Відцвіли ромашки й кульбаби, осипалися пелюстки в маків і троянд, тільки осіння зірочка, айстра, не здається в полон холодам. Намалюймо букетик айстр, щоб у нашій оселі завжди був вересневий настрій!

Ми в осіннім квітнику
Квітку бачили таку:
Пишний чубчик розчесала
І усіх зачарувала.
Айстри жовті, малинові,
Сині, білі, пурпурові,
Наче зірочки малі,
Сяють-світять від землі.
Може, і в зірок такий
Запах свіжий і терпкий...

Практична робота

- Умочіть вказівний палець у червону фарбу й поставте цятку в центрі альбомного аркуша.
- Від червоної цятки «протягніть» багато промінців-пелюсток на всі боки.
- Витріть палець вологою ганчіркою й умочіть його в синю фарбу.
- Поставте синю цятку з іншого боку червоної айстри (ліворуч) і від неї також намалюйте промінці-пелюстки.
- Знову витріть палець і вмочіть його у фіолетову фарбу.
- Поставте фіолетову цятку на порожньому боці аркуша (праворуч) і від неї намалюйте пелюстки.
- Витріть палець і вмочіть його в зелену фарбу.
- Від кожної квітки (скільки їх?) «витагніть» униз стебло.
- До кожного стебла домалюйте промінці-листки.
- Коли робота просохне, умочіть палець у жовту фарбу й домалюйте айстрам серединки.

Виставка

Назвіть кольори намальованих вами айстр і порахуйте кількість квіток у своєму букеті.

Фізкультхвилинка

Айстра

В жовтім листі серед трав	
Вітер айстру розгойдав.	<i>(Нахили в сторони.)</i>
Пелюстки вона ронила,	<i>(Нахили до обох ніг.)</i>
Низько голову хилила,	<i>(Нахили голови.)</i>
Злива гнула їй стеблину...	<i>(Руками торкаємося пальців ніг.)</i>
Ми взяли її в хатину!	<i>(Повернення на місця.)</i>

Підсумок заняття

Заняття 4. Малювання городини

Тема. Групуємо за кольором і розміром. «Бабусині соління».

Мета: продовжувати ознайомлювати дітей із городиною, геометричними фігурами; учити групувати предмети за формою та кольором; формувати навички усної лічби; учити працювати з пензликом та доглядати його; прищеплювати бажання працювати гуашевими фарбами; розвивати увагу, допитливість; виховувати охайність.

Прийоми: малювання пензликом.

Обладнання: картинки із зображенням овочів; альбомний аркуш із зображенням силуетів двох банок; розведена в баночках гуаш (зелена й червона); пензлик № 4; волога ганчірочка; склянка-невиливайка з водою; серветка; клейонка.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Загадки про городину, бесіда про відмінності овочів і фруктів.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Кругле — овальне»

Педагог просить дітей назвати всі відомі їм круглі предмети, а потім овальні. Далі він пропонує назвати все, що буває червоним і зеленим. Для молодших дітей можна почати з підказок: «Сонечко яке? Батон який? М'яч який? Кабачок який?»

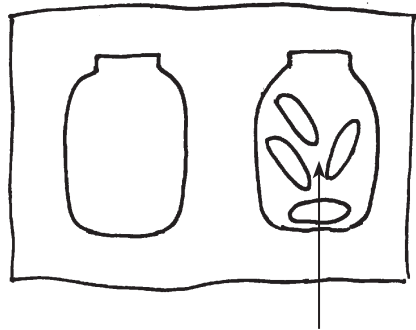
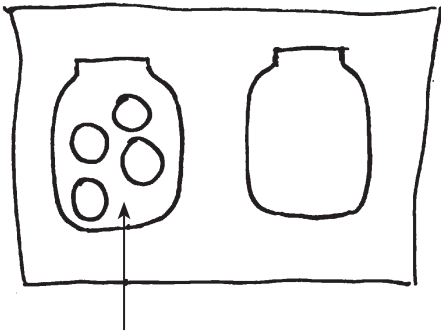
Мотивація

Бабуся готувала соління на зиму, щоб її улюблені внучата навіть у морози хрумтіли твердими огірочками й ласували соковитими

помідорами. Але — от халепя! — бабусині окуляри кудись поділись! А без них вона нічогосінько не бачить. Тож допоможемо бабусі: в одну банку покладемо тільки круглі червоні помідори, а в другу — лише овальні зелені огірки!

Практична робота

- Візьміть пензлик і вмочіть його в червону фарбу. Притиснувши пензлик до краю баночки з фарбою, дайте стекти зайвій воді.
- Поступово наповніть баночку помідорами — намалюйте кружечки коловими рухами пензлика, починаючи з дна банки (3—4 штуки). Полічіть помідори у своїй банці.
- Коли ви наповните банку помідорами, промийте пензлик у склянці й промокніть його ганчірочкою.
- Умочіть чистий пензлик у зелену фарбу й намалюйте на дні другої банки овали. Порахуйте огірочки в банці.
- Промийте пензлик і витріть його. Перевірте, у якій банці овочів вийшло більше (менше).
- Підпишіть свої роботи й вивісьте на виставку.

Фізкультхвилинка

На село приїжджай!
В нас достиг урожай.
В кошик виноград складай,
Грушки з дерева збирай,
Моркви й бульби накопай
І за стіл усіх скликай!

Урожай

(Імітація.)
(Махи руками.)
(Нахили.)
(Імітація з підтягуванням на носочках.)
(Імітація з присіданнями.)
(Імітація.)

Підсумок заняття

Заняття 1. Малювання іграшок

Тема. Силует, контур. «Іграшки».

Мета: формувати вміння працювати з шаблонами; продовжувати ознайомлювати з поняттями «силует» і «контур»; учити розфарбовувати на обмеженій площині; закріплювати навички усної лічби (1, 2, 3, 4); розвивати тактильну пам'ять, спостережливість; виховувати позитивне ставлення до життя, бережне поводження з іграшками та бажання допомагати людям навколо.

Прийоми: робота з шаблонами.

Обладнання: картинки із зображенням іграшок; шаблони-силуети машинки, ведмежатка, пірамідки та будиночка; прості і кольорові олівці; альбомний аркуш.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Розглядання та описування іграшок, загадки про іграшки.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Що це?»

Педагог зав'язує малюкові очі, дає іграшку й просить на дотик визначити, що це за іграшка опинилась у його руках. Коли дитина вгадала іграшку, педагог зав'язує очі наступному гравцеві. Якщо малюкові не вдається відгадати іграшку, підкажіть йому. Наприклад: «Це іграшковий транспорт. Він їздить по рейках. Перевозить вантажі й пасажирів». (*Паровозик.*)

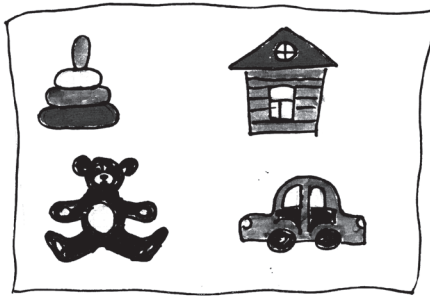
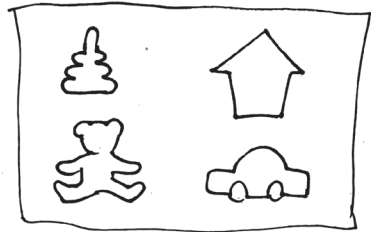
Мотивація

Пролітаючи над дитячим садком, Злюка-Закарлюка побачила безліч яскравих іграшок, якими захоплено гралися малята. «У-у-у! — вигукнула вона. — Які яскраві! У мене ніколи не було таких чудових різнокольорових іграшок! Так нехай і в них не буде!!!» Після цих слів Злюка-Закарлюка плеснула в долоні — і на очах у здивованих дітлахів іграшки втратили колір. Вони стали отакими безбарвними... (Дорослий демонструє шаблони-силуети.) Діти, поки заклинання Злюки не набрало повної сили, розфарбуйте іграшки найяскравішими кольорами. Тільки намагайтеся не виходити за межі силуету! (Не висуватися «надвір».)

Практична робота

- Порахуйте шаблони. Їх має бути чотири.
- Знайдіть ведмежатку, потім пірамідку, машинку та будиночок (діти демонструють шаблони на прохання дорослого).
- Розкладіть шаблони на альбомному аркуші так, щоб жоден не виходив за його межі.
- Обведіть кожний шаблон.
- Розфарбуйте на свій смак. (Діти старшого віку можуть промалювати основні деталі: очі, віконця, колеса та ін.)

Усі іграшки врятовано! Ми змогли розвіяти чари Злюки-Закарлюки!

Виставка

Фізкультхвилинка

Іван-покиван

Я Іван-покиван,	(Нахили.)
Я не ляжу на диван.	(Імітація з нахилами.)
Як приляжу — то й підскачу,	(Присідання зі стрибками.)
Ще й гойдатися захочу.	(Імітація.)

Підсумок заняття

Заняття 2. Малювання іграшок

Тема. Колір, розмір і форма. «М'ячі для гномів».

Мета: закріплювати знання про геометричні фігури; формувати вміння бачити різні художні образи в крузі, знаходити заданий розмір і колір; розвивати самостійність у виборі кольорів, творчу ініціативу, бажання малювати; виховувати посидючість і зосередженість.

Прийоми: перетворення геометричних фігур.

Обладнання: зображення геометричних фігур; фломастери; альбомні аркуші з контурами кругів різних розмірів; індивідуальні набори кругів різного розміру (по 4 шт.).

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Обведення шаблонів і трафаретів круглої форми. Творча гра «Що буває круглим?».

Тематична ігротека

Дидактична гра «М'ячики»

Педагог роздає дітям набори кружечків і дає завдання:

- розкласти кружечки за розмірами: від найменшого до найбільшого;
- розкласти кружечки за розмірами: від найбільшого до найменшого;
- викласти кружечки в такій послідовності: великий — маленький — великий — маленький.

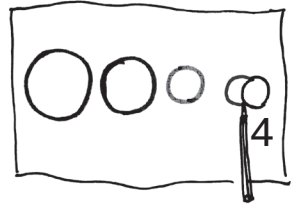
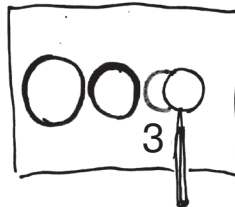
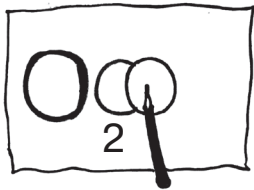
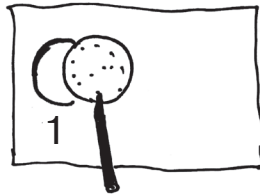
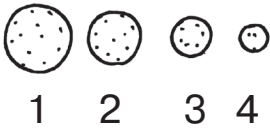
Мотивація

Родина гномів — тато, мама, трирічний син і дворічна донечка — вийшла на майданчик, щоб погратись у м'ячик. Поряд із майданчиком ішло будівництво, і всі м'ячі забруднилися білою фарбою. Щоб гномам було веселіше гратися, перетворить невизначні білі кульки на м'ячики так, щоб гноми відразу здогадалися, який м'яч належить мамі, який — татові, а які — сину з дочкою!

Практична робота

- Знайдіть найбільший кружечок. Чий це м'ячик? (Тата.) Обведіть його синім кольором.
- Знайдіть кружечок меншого розміру. Чий це м'ячик? (Мамин.) Обведіть його червоним кольором.

- З двох маленьких кружечків, які залишилися, знайдіть той, що більший. На чий м'ячик ми його перетворювати мемо? (*Сина.*) Чому сина? (*Йому три роки, сестрі два роки. Сестра молодша, а брат старший.*) Обведіть м'ячик зеленим кольором.
- Знайдіть найменший м'ячик. Чий він? (*Доччин.*) Чому? (*Їй два роки, вона найменшенька.*) Обведіть маленький м'ячик жовтим кольором.
- Кожний кружечок перетворіть на розмальований м'ячик, використовуючи цятки, горошинки, штрихи, смужки, квіточки та ін. При цьому синій м'яч розпишіть синім фломастером, червоний — червоним, зелений — зеленим, а жовтий — жовтим.
- Зробіть виставку робіт. Які м'ячики найяскравіші? Найбільш візерункові? Найніжніші? Найвеселіші?

Фізкультхвилинка

Футбол

Нумо грати у футбол:	(Робота ногами з імітацією.)
Пас віддаймо чітко,	(Стрибки з імітацією.)
Заб'ємо в ворота гол,	(Імітація.)
Вправо, вліво, в сітку!	(Імітація з махами ніг.)

Підсумок заняття

Заняття 3. Малювання одягу

Тема. Горизонтальні і вертикальні лінії. «Прикрась одяг».

Мета: поглиблювати знання про одяг; ознайомлювати з поняттями «вертикаль» і «горизонталь», з особливостями малювання гуашшю; учити правильно й акуратно використовувати фарби, орієнтуватися на аркуші; формувати вміння проводити горизонтальні і вертикальні лінії пальчиками; розвивати спостережливість; виховувати охайність.

Прийоми: малювання пальчиками.

Обладнання: велика картинка із зображенням одягу; альбомні аркуші із силуетами светрів; розведена в баночках гуаш (зелена, жовта, синя); альбомний аркуш; волога ганчірочка; серветка; клейонка; картки із зображенням одягу.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Казки й загадки про одяг.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Гардероб»

Дорослий роздає дітям індивідуальні картки із зображенням одягу. Далі він називає який-небудь одяг, а малюки знаходять його зображення серед карток і демонструють, підіймаючи картку. Потім дорослий просить знайти той одяг, у якому можна ходити тільки восени, лише взимку, тільки навесні, лише влітку.

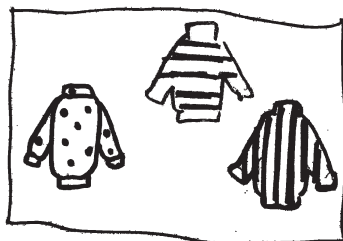
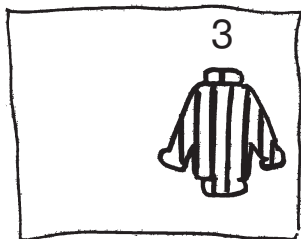
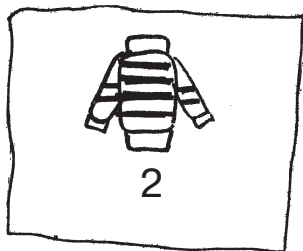
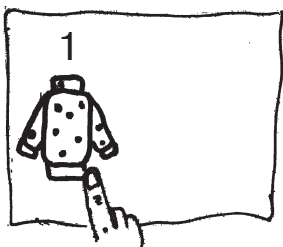
Мотивація

Трійнята (три сестрички) Маринка, Даринка та Галинка постійно плутають свій одяг, тому що він у них зовсім однаковий. Допоможімо дівчаткам. Розфарбуймо три светри по-різному! Маринці — у зелений колір, Даринці — у жовтий, а Галинці — у синій.

Практична робота

- Умочіть вказівний пальчик у зелену фарбу та обведіть перший светр.
- Розкидайте по всьому светрі горошинки, притискаючи пальчик до аркуша. Чий це светр? Правильно, Маринчин.
- Витріть фарбу з пальчика вологою серветкою й умочіть його в жовту фарбу.
- Обведіть контур другого светра, пофарбувавши його в жовтий колір. Усередині контуру пальчиком проведіть горизонтальні

- (які лежать) смужки. Для кого ми зробили цей светр? Правильно, для Даринки.
- Витріть палець вологою серветкою й умочіть його в синю фарбу.
 - Обведіть контур третього светра синім кольором. У середині контуру пальчиком проведіть вертикальні (які стоять) смужки. Для кого ми розфарбовуємо цей светр? Правильно, для Галинки.
 - Витріть фарбу з пальчика вологою серветкою.
 - Пригадаймо, кому із сестер який светр ми приготували: Галинці — СИНІЙ, Даринці — ЖОВТИЙ, Маринці — ЗЕЛЕНИЙ.
 - Вивісьте роботи на виставку.

Фізкультхвилинка

У гардеробі

На прогулянку рушаймо,	(Ходьба на місці.)
Теплі брюки одягаймо,	(Імітація з махами ногами.)
А до них і куртку лижну,	(Імітація з махами руками.)
Й шарфик на погоду сніжну.	(Імітація з обертанням головою.)
Шапка в нас на голові,	(Імітація з нахилами голови.)
Рукавички добрі дві,	(Стуляння і розстуляння пальців.)
Дві шкарпетки на ногах,	(Імітація з махами ніг.)
Черевики на шнурках...	(Імітація з присіданням.)

Підсумок заняття

Заняття 4. Малювання явищ природи

Тема. Переривчасті лінії. «Осінній дощик».

Прийоми: малювання пензликом.

Мета: ознайомлювати з пейзажем як жанром малярства; закріплювати знання про сезонні зміни в природі, пори року; продовжувати формувати навички роботи з пензликом й догляду за ним; учити передавати настрій у малюнку, малювати переривчасті горизонтальні і вертикальні лінії; розвивати емоції, відчуття кольору; виховувати акуратність і працьовитість.

Обладнання: ілюстрації осінньої природи; альбомний аркуш; розведена в баночках гуаш (жовта й сіра); пензлик № 3; волога ганчірочка; склянка-невиливайка з водою; серветка; клейонка.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Розглядання картин із зображенням дощу, загадки про опади.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Сіре-сіре»

Дорослий описує які-небудь предмети або тварин, не називаючи їх. Дітям відомо, що всі вони сірого кольору. Наприклад: великий, вухатий, із хоботом... (слон). Маленький польовий гризун... (миша). Дощова, грозова... (хмара). Довговухий, швидкий, пухнастий... (зайчик).

Мотивація

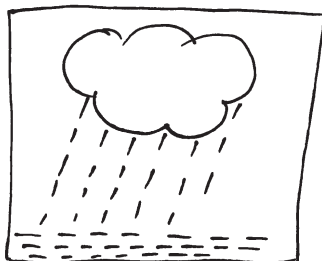
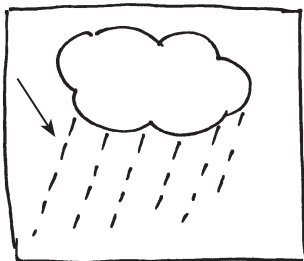
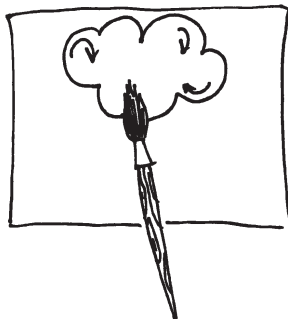
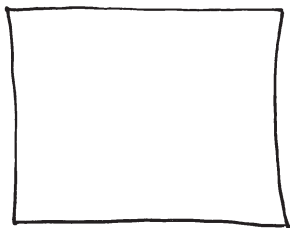
Колективна розповідь

— *У Матінки-Природи кожна пора року має свою особливу прикмету. Коли тане сніг і з'являється зелень? (Навесні.) Наливається збіжжя й досягають плоди? (Улітку.) Обсипається листя та йдуть дощі? (Восени.) Засинають рослини і випадає сніг? (Узимку.) А яка пора року за нашим вікном? (Осінь.) А яка найголовніша прикмета осені? (Опадає листя та йдуть дощі.) На сьогоднішньому занятті ми намалюємо осінню природу. Будь-яке зображення природи називається пейзажем. Отож, сьогодні ми з вами будемо пейзажистами — художниками, які малюють природу.*

Практична робота

— Розташуйте альбомний аркуш горизонтально (аркуш лежить «бордюриком»).

- Умочіть пензлик у сіру фарбу й у верхній частині аркуша намалуйте хмару. Не забувайте час від часу набирати сіру фарбу пензликом. Малуйте хмару коловими рухами.
- Від хмари проведіть униз переривчасті скісні лінії дощик.
- Промийте пензлик і витріть його. Потім умочіть пензлик у жовту фарбу.
- У нижній частині аркуша намалуйте переривчасті горизонтальні лінії — листя.

Виставка та обговорення робіт

Фізкультхвилинка

Краплі

- Краплі падають із неба — *(Стрибки на місці.)*
 Крап-крап-крап.
 Нам під дах забігти треба — *(Біг на місці.)*
 Ось, ось так.
 Дощик капає за комір, *(Імітація з нахилами голови.)*
 Раз, два, три.
 Чути в небі гуркіт грому *(Плески в долоні.)*
 Ізгори!

Підсумок заняття

Заняття 1. Малювання меблів

Тема. Орієнтування в просторі. «Стільці для трьох ведмедів».

Мета: формувати вміння орієнтуватись у просторі й розподіляти предмети за розміром; закріплювати навички роботи з шаблонами; продовжувати ознайомлювати з поняттями «силует», «контур», «композиція»; формувати навички створення візерунків на обмеженій площині; повторювати народні казки; розвивати окомір; виховувати доброту й життєрадісність.

Прийоми: робота з шаблонами.

Обладнання: картинки із зображенням меблів, зокрема до казки «Трое ведмедів»; індивідуальні набори шаблонів — три стільці різного розміру; альбомний аркуш; фломастери; прості олівці; фанти-сюрпризи (наклейки, календарі, листівки, канцелярський дріб'язок); кілька видів меблів у кімнаті.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Розглядання та описування меблів, загадки про меблі, повторення казки «Трое ведмедів».

Тематична ігротека

Дидактична гра «Рухаємо стільчики»

Дорослий прохає викласти перед собою шаблони стільців. Далі він пропонує дітям такі завдання:

- викласти шаблони стільців за розміром, починаючи з найменшого;
- викласти шаблони стільців за розміром, починаючи з найбільшого;
- маленький стілець поставити на великий;
- великий стілець поставити під стілець середнього розміру;
- шаблон маленького стільця розташувати перед середнім;
- шаблон середнього стільця поставити після маленького.

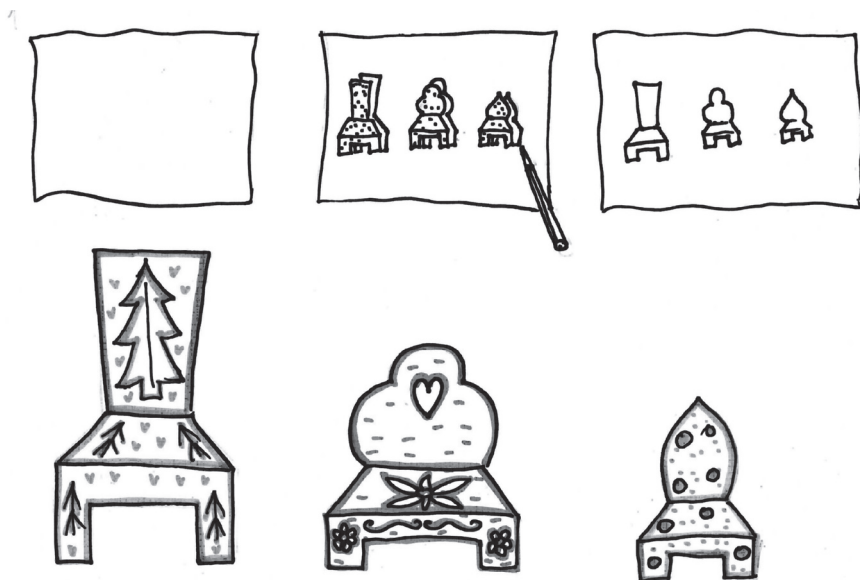
Мотивація

Сподобалося Марічці в гостях у трьох ведмедів, і вона вирішила ще раз там побувати, як їх не буде. Але цього разу вона розгойдувалася на всіх трьох стільцях і всі їх поламала. А ведмеді ж мають ось-ось повернутися! Швидше допоможемо Марічці полагодити

й оновити стільці, щоб волохаті господарі не розсердилися на дівчинку.

Практична робота

- Розташуйте альбомний аркуш горизонтально («бордюричком»).
- Розмістіть на ньому шаблони стільців за розміром, починаючи з великого.
- Обведіть усі три шаблони простим олівцем.
- Виберіть для кожного стільця свій колір і обведіть олівцевий контур фломастерами.
- Прикрасьте стільці так, щоб ведмеді, прийшовши додому, відразу зрозуміли, де чий стілець. Наприклад: стілець Михайла Потаповича можна прикрасити ялинками, стілець мами — ведмедиці Настасії Петрівни — квітами, а стілець ведмежатка — горошинками.
- Вивісьте свої картинки на виставку й скажіть, які з них най-най...

Фізкультхвилинка

Стільчики

На стілець я сяду,
Зі стільця я встану.

(Присідання.)
(Стрибки на місці.)

Стільчики по саду
 Розставляти стану: (Обертання тулубом.)
 Акуратно, зліва, справа — (Махи руками.)
 Чим це не корисна вправа?

Підсумок заняття

Заняття 2. Малювання посуду

Тема. Форма. «Допоможи кухареві».

Мета: поглиблювати знання про посуд; закріплювати знання про геометричні фігури, формувати вміння бачити в них різні художні образи; розвивати уяву, наполегливість; виховувати впевненість у своїх силах.

Прийоми: перетворення геометричних фігур.

Обладнання: демонстраційний матеріал із зображенням посуду; зображення геометричних фігур; прості і кольорові олівці; альбомні аркуші з контурами квадрата, прямокутника, трикутника (вершиною донизу) і овалу; набір іграшкового посуду; малюнки каструлі, чайника, морозениці й супниці, перетворені з геометричних фігур.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Творча гра «Що буває такої форми?». Педагог називає геометричну фігуру й просить знайти в групі предмети, які мають таку ж форму.

Тематична ігротека

Дидактична гра «У кав'ярні»

Дорослий пропонує кожному малюкові по черзі принести замовлення в кав'ярні. Діти мають зорієнтуватися, у якому саме посуді готують і подають замовлену страву:

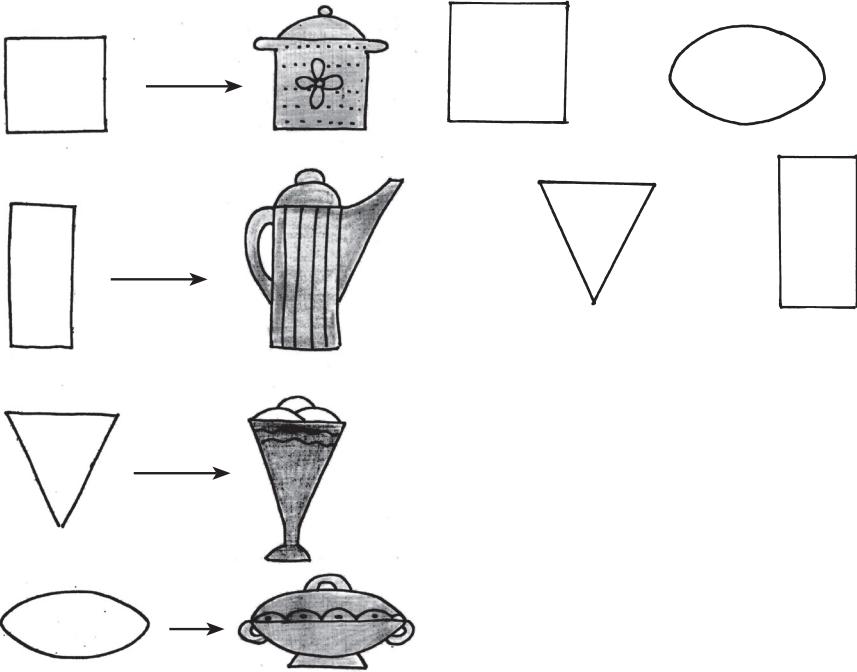
- розсолник (дитина приносить каструлю, супницю, глибоку тарілку й велику ложку);
- ячня (сковорода, мілка тарілка, виделка);
- бутерброди з ікрою (таріль);
- масло (масельничка);
- компот (склянка, глечик);
- тістечко (блюде, маленька ложка);
- чай (чайник, чашка)...

Мотивація

Дізналася королева Тридев'ятого царства, що в сусідньому королівстві з'явився найуміліший кухар на землі. Переповнилася вона чорною заздрістю, підмовила придворного мага перетворити весь посуд знаменитого кухаря на геометричні фігури. Щодня після цього вона чекала повідомлень про жахливий провал кухаря-чарівника. Але замість цього по всіх усядах рознеслася звістка про те, що в сусідньому королівстві не тільки найсмачніша їжа, але й найоригінальніший посуд. Не стримуючи цікавості, королева помчала до сусідів і побачила, що з усіх геометричних фігур місцеві майстри зробили дивовижні казани, сковорідки, карафи, блюда, тарілки й багато чого іншого. От тільки не встигли вони повернути на кухню каструлю, супницю, морозеницю та чайник. Швидше відновімо цей посуд, щоб кухар продовжував готувати найсмачніші страви й запросив для примирення на бенкет королеву сусідньої держави!

Практична робота

- Подивіться на цей посуд. Що це? (*Каструля.*) Яка геометрична фігура в ній схована? (*Квадрат.*) Знайдіть у себе на аркуші квадрат. Домалюйте до нього півкола-ручки та півовал-кришку.
- Тепер погляньте на цей посуд. Що це? (*Чайник.*) Яка геометрична фігура в ньому схована? (*Прямокутник.*) Знайдіть у себе на аркуші прямокутник. Домалюйте до нього шийку, ручку й кришку.
- Далі зверніть увагу на цей посуд. Що це? (*Морозениця.*) Яка геометрична фігура в ній схована? (*Трикутник.*) Знайдіть у себе на аркуші трикутник. Домалюйте до нього ніжку й підставку.
- Подивіться на четвертий малюнок. Що це? (*Супниця.*) Яка геометрична фігура в ній схована? (*Овал.*) Знайдіть у себе на аркуші овал. Під овалом намалюйте вузький прямокутник (основу супниці). Розділіть овал лінією навпіл. Верхня частина овалу — кришка, нижня — безпосередньо супниця.
- Розфарбуйте посуд і прикрасьте його будь-якими візерунками.
- Вивісьте малюнки на виставку. Який посуд найкрасивіший? Найніжніший? Найяскравіший? Найдитячіший? Найбільш чоловічий?..

Фізкультхвилинка

Посудомийки

Ми помили тарілки, Чайник і каstrулі. І виделки, і ложки Добре сполоснули:	(Обертання кистями рук.) (Імітація.)
Раз, два, три, чотири, п'ять — На місцях усі стоять!	(Імітація.) (Загинання пальців.) (Стрибки з плесками.)

Підсумок заняття

Заняття 3. Малювання осінніх дерев

Тема. Кольори осені. Колективна робота. «Долоньчин ліс».

Мета: розширювати й поглиблювати знання малюків про дерева рідного краю, сезонні зміни в природі; продовжувати ознайомлювати дітей із гуашшю; учити їх правильно й акуратно використовувати фарби; формувати вміння знаходити художні образи в різній формі, створювати їх за допомогою відбитка

долоні; розвивати творчий потенціал; прищеплювати бажання творити й вигадувати; виховувати охайність; формувати вміння працювати гуртом; прищеплювати любов до природи.

Прийоми: малювання долоньками й пальчиками.

Обладнання: ілюстрації лісових осінніх пейзажів; аркуш ватману; на столі педагога розведена в баночках гуаш (зелена, жовта, червона, помаранчева, коричнева, чорна, бордова, сіра); волога ганчірочка; відерце з теплою водою; серветка; клейонка; демонстраційні малюнки долоньок, перетворених на птаха, рибу, восьминога, людину, метелика; аркуші із зображенням п'яти долоньок.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Бесіда про природу восени.

Тематична ігротека

Творча гра «Перетворення»

Педагог роздає малятам заготовки з обведеними долоньками. Демонструючи зразки малюнків, він пропонує дітям також перетворити долоньки за допомогою фарби й пальчиків на пташку, рибу, метелика, восьминога, чоловічка.

Колективна казка «Що ми бачили в лісі»

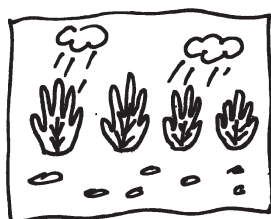
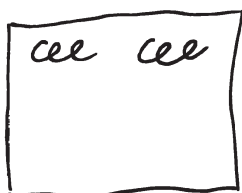
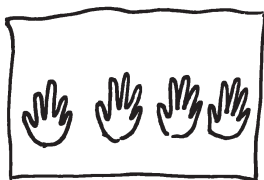
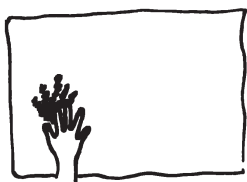
Вихователь починає казку, а малята закінчують розпочаті речення: *«Сьогодні ми уявно пішли погуляти осіннім... (лісом). Там ми побачили різні дерева... (дуб, березу, ялину). На засипаній листям галявині ми натрапили на грибні родини... (опеньків, рижиків, маслюків). Над нами з гілки на гілку стрибала руда... (білка). Під кущем тремтів довговухий... (зайчик). Його слідами кралася хитра... (лисиця). На узліссі ми побачили, що, крім жолудів, втрапив листя і могутній... (дуб). Поміняла свою кучеряву зачіску біло-кора красуня... (берізка). І серед сірих, жовтих і коричневих дерев залишалися зеленими тільки... (ялинки). Ми дихали свіжим... (повітрям), а коли почало сутеніти, повернулися вузькою стежкою до себе... (додому).*

Мотивація

Зараз, діти, ми зобразимо той самий ліс, яким гуляли у своїй уяві. Але спочатку підкажіть, які кольори ще можна побачити в осінньому лісі. (Помаранчевий, жовтий, червоний, бордовий, коричневий.)

Практична робота

- Вихователь вивішує ватман і по черзі занурює долоньку кожного малюка в підготовану фарбу.
- Поставте відбиток долоньки на ватман. Ми «посадили дерева» на ватмані. Тепер умочіть долоньку у відерце з теплою водою й витріть руки серветкою.
- «Посадивши дерева», намалюйте пальчиками осіннє листя, сірі хмари, дощик.
- Коли крони дерев просохнуть, вихователь допомагає дітям занурити по черзі пальчики в коричневу або чорну фарби й намалювати гілки.

Виставка та обговорення робіт

Фізкультхвилинка

Листопад

Восени в густім лісочку
Вітер обривав листочки.
Всім деревам у гаю
Зачіску робив свою.
Обтрисив усі підряд —
От і вийшов листопад.

(Махи руками.)
(Обертання рук в ліктьових суглобах.)
(Загинання пальців.)
(Стати на носочки й зробити «начіс».)
(Імітація.)
(Обертання тулубом.)

Підсумок заняття

Заняття 4. Малювання грибів

Тема. Композиція. «Гриби в траві».

Прийоми: малювання пензликом.

Мета: ознайомлювати дітей з їстівними й отруйними грибами; закріплювати знання про сезонні зміни в природі; продовжувати формувати поняття «композиція»; удосконалювати навички роботи пензликом і догляду за ним; учити розташовувати зображення в центрі аркуша, дотримуючись композиції; розвивати зорову пам'ять, спостережливість; виховувати любов до рідного краю.

Обладнання: великий малюнок з їстівними й отруйними грибами; половинка альбомного аркуша; розведена в баночках гуаш (жовта, коричнева); пензлик № 3; волога ганчірочка; склянка-невиливайка з водою; серветка; клейонка; по 2—3 картки із зображеннями опеньків, мухоморів, рижиків, боровиків, поганок, красноголовців; два кошики червоного кольору і два — синього.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Розглядання картинок із зображенням грибів.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Збирання грибів»

Педагог ще раз показує малюнкам картки із зображеннями їстівних і отруйних грибів, після чого розкидає їх по килиму. Далі вихователь об'єднує дітей у дві команди, а на протилежному боці кімнати ставить по два різнокольорові кошики для кожної команди. Потім гравці обох команд виконують таке завдання: підняти з килима по одній картці, добігти до кошиків і покласти їх в один із кошиків. Якщо зображений гриб виявиться отруйним, картку потрібно покласти в червоний кошик, якщо їстівним — у синій. Потім гравець має повернутися до своєї команди й передати естафету наступному гравцеві. Виграє команда, у кошиках якої гриби будуть розкладені правильно.

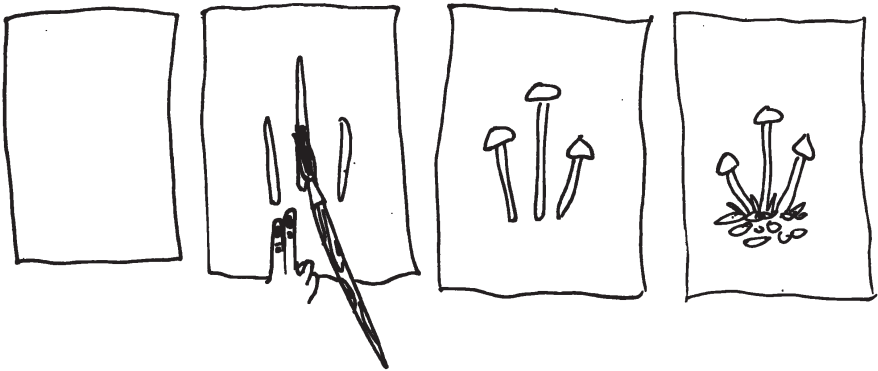
Мотивація

У листопадовому лісі стало тихо: замовкли пташині голоси, голі гілки більше не шелестять на вітрі листям, трава пожухла, позасинали комахки, поховалися звірі — усі чекають наближення зими. Грибники збрали всі гриби, і лише зрідка можна натрапити

на родини пізніх опеньків. Ще трохи — і холодний грудень заморозить їх зимовим подихом. Тож зобразимо пізні опеньки на наших аркушах, і грудень не зможе дотягнутися до них крижаними пальцями.

Практична робота

- Розташуйте аркуш вертикально («стовпчиком»).
- Умочіть пензлик у коричневу фарбу, знайдіть серединку аркуша й намалюйте три лінії різного розміру на відстані двох пальчиків одну від одної: більшу — посередині та дві маленькі — з боків.
- До кожної лінії згори додайте шапочку.
- Промийте пензлик і витріть його.
- Умочіть пензлик у жовту фарбу й намалюйте пожухлу траву, зачіпаючи ніжки опеньків.
- Промийте пензлик і промокніть його.

Виставка та обговорення робіт

Фізкультхвилинка

Опеньки

Раз, два, три, чотири, п'ять —	(Загинання пальців.)
Ми йдемо гриби шукать.	(Ходьба на місці.)
Справа, зліва, за кущем,	(Нахили.)
Під сосною, під корчем.	(Присідання.)
Треба всі порахувать:	
Раз, два, три, чотири, п'ять.	(Загинання пальців.)

Підсумок заняття

II КВАРТАЛ

ГРУДЕНЬ

Заняття 1. Дизайн. Подарунки

Тема. Сприйняття. «Подарунки Дідуся Мороза».

Мета: формувати навички роботи з шаблонами; закріплювати поняття «силует», «контур», «композиція»; розвивати сприйняття, творчу ініціативу, самостійність, уміння знаходити втіху в роботі; виховувати любов до образотворчої діяльності.

Прийоми: робота з шаблонами.

Обладнання: зображення різноманітних подарунків; шаблони-силуети цукерки, машинки, паровоза, літака, ляльки, ведмежатка, парасольки, будиночка, сумочки, ракети, кошенятка, конячки, зайченяти, метелика, кораблика та ін.; альбомний аркуш; прості і кольорові олівці; фломастери.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Загадки на тему «Подарунки». Бесіда про свято.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Знайди подарунок»

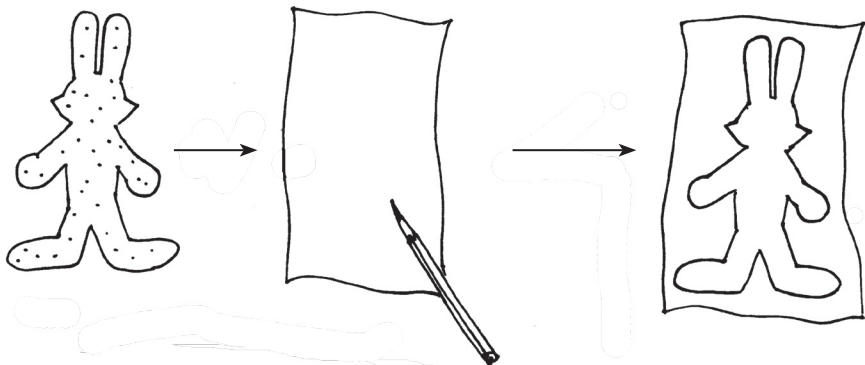
Вихователь розкладає перед дітьми шаблони різних подарунків. Далі він каже: *«Дід Мороз приготував для малят подарунки, але поки віз їх холодними просторами Лапландії, вони перетворилися на крижинки. Спробуйте вгадати в кожній крижинці, чим вона була раніше!»* Малята по черзі беруть шаблони, роздивляються їх і називають, яким подарунком була кожна крижинка раніше.

Мотивація

Діти, треба негайно розтопити крижинки й повернути їм звичний вигляд, бо інакше багато малят не дочекаються подарунків на новорічне свято.

Практична робота

- Виберіть собі будь-який шаблон і обведіть його силует на альбомному аркуші.
- Фломастером домалюйте дрібні деталі й різні елементи.
- Розфарбуйте подарунок.
- Покажіть одне одному подарунки й подаруйте їх бажаячим.

Фізкультхвилинка

Подарунки

- Дід Мороз — червоний ніс
 Віз гостинців цілий віз: (Імітація з роботою рук і ніг.)
 Ключку, (Нахили.)
 Лижі, (Присідання з махами.)
 Мавпеня, (Обертання рук в ліктьових суглобах.)
 М'яч, (Імітація.)
 Баян (Імітація гри.)
 І жабеня. (Стрибки.)
 Як багато іграшок — (Обхоплення руками.)
 Веселенький в нас садок! (Плески.)

Підсумок заняття

Заняття 2. Дизайн. Малювання ялинкових прикрас

Тема. Візерунки. «Іграшки для ялинки».

Мета: розширювати й поглиблювати знання дітей про новорічне свято; закріплювати знання про геометричні фігури; формувати вміння малювати візерунки на заданій площині; розвивати увагу, посидючість; виховувати любов до малювання.

Прийоми: перетворення геометричних фігур.

Обладнання: демонстраційний матеріал із зображенням предметів, що складаються з геометричних фігур; зображення геометричних фігур; прості і кольорові олівці; альбомний аркуш із контурами квадрата, прямокутника, трикутника, круга та овалу.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Бесіда про Новий рік.

Тематична ігротека

Творча гра «Мандри фігурок»

Педагог розповідає дітям про мандрівку кожної геометричної фігури. Малюки придумують, з ким яка фігурка могла б подружитися. Наприклад: *«Вийшов кружечок погуляти по Геометричній країні й зустрів на шляху кругле озеро, а ще... (колобка, сонечко, м'ячик). Веселий квадратик забіг у гості до паровозика, а потім... (до портфеля, будиночка, книжки, віконця). Навколо зеленої ялинки водив танок веселий трикутник, разом із ним танцювали спіднички... (морожениці, рибки, вітрила, пірамідки).*

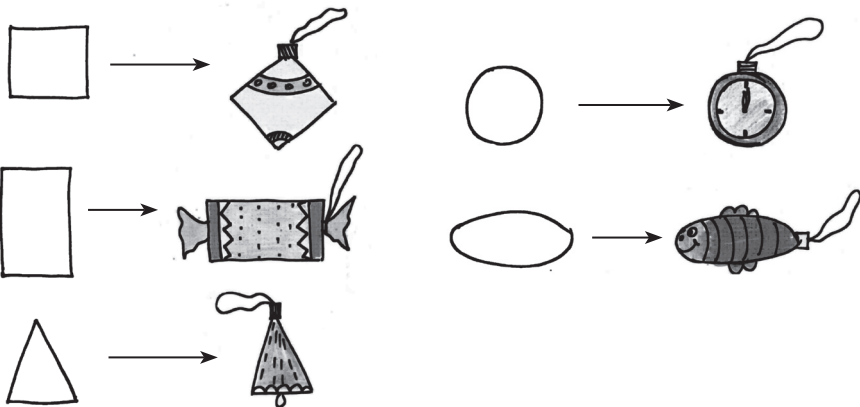
Мотивація

Розсердилася Злюка-Закарлюка, що її не запросили на новорічну ялинку в дитячий садок, і вирішила всі іграшки на ялинці зачарувати. До ранку на зеленій красуні замість різнокольорових іграшок висіли однакові безлиці предмети. Мерцій допоможімо повернути іграшкам святкові барви, щоб новорічний ранок пройшов весело й радісно!

Практична робота

- Знайдіть на аркуші геометричні фігури, обведіть їх.
- Перетворіть їх на ялинкові іграшки, прикрасивши найрізноманітнішими візерунками.
- Розфарбуйте іграшки олівцями.

- Домалюйте іграшкам мотузочки-підвіски.
- Похваліть іграшки одне одного.

Фізкультхвилинка

На ялинці

Ми ялинку ставили,
Гілочки розправили.
Кульки, дощик, ліхтарі
Вішали вниз, вгору.
Зверху зірку припасуємо —
Добре рік Новий святкуємо!

(Нахили.)
(Випростування рук.)
(Обертання кистями рук.)
(Імітація з махами рук.)
(Потягування.)
(Оплески.)

Підсумок заняття

Заняття 3. Малювання новорічної ялинки

Тема. Скісні лінії. «Ялинка».

Прийоми: малювання пальчиками.

Мета: розширювати й поглиблювати знання дітей про хвойні дерева, будову дерева, а також про тварин рідного краю; продовжувати ознайомлювати малюків із гуашшю; учити правильно й акуратно використовувати фарби; формувати вміння малювати скісні лінії; розвивати емоції й міміку; учити радіти з результатів роботи; виховувати любов до рідного краю, бережне ставлення до природи.

Обладнання: зображення хвойних дерев; половинка альбомного аркуша; розведена в баночках гуаш (зелена, жовта, червона, синя); волога ганчірочка; серветка; клейонка.

Попередня робота

Бесіда й загадки про листяні і хвойні дерева, будову дерева.

Тематична ігротека

Творча гра «Хоровод тварин»

Педагог і діти стають у хоровод (можна докола ялинки). Дорослий називає яку-небудь тварину, а діти перевтілюються в неї, імітуючи її голос і рухи.

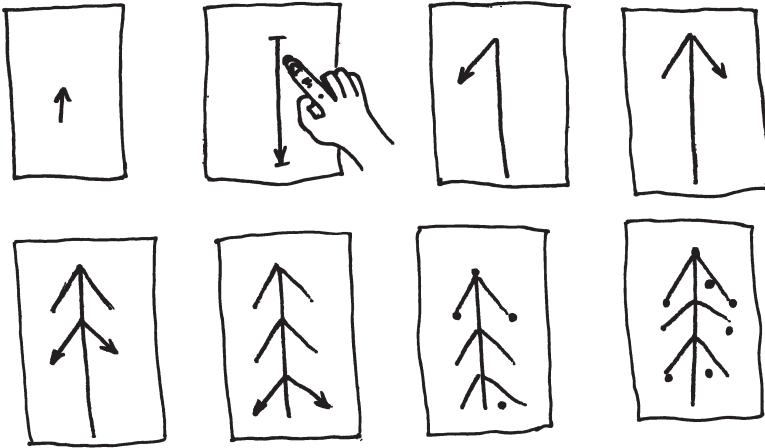
Мотивація

Зібралися лісові тварини на галявину до ялинки, щоб прикрасити її до Нового року. Аж бачать — дроворуби зібралися рубати дерево. Лісові жителі прогнали дроворубів і встигли порятувати ялинку. Якби ж усім ялинкам так щастило! Як було б гарно, щоб ялинки наряджали в лісі й прямо на природі святкували прихід нового року. А в оселях нехай стоять собі штучні деревця або намальовані. А якщо хтось іще не вміє малювати ялинку, ми навчимо!

Практична робота

- Розташувавши вертикально аркуш, знайдіть його серединку.
- Умочіть пальчик у зелену фарбу й проведіть лінію посередині аркуша (педагог може позначити крапкою місця початку і кінця вертикальної лінії). Вийшов стовбур ялинки.
- Знову вмочіть пальчик у фарбу й від верхівки стовбура проведіть скісну лінію (похилу) завдовжки з вказівний пальчик. Вийшла гілочка.
- Щоб гілочці не було нудно, умочіть палець у фарбу й намалюйте їй подружку — скісну лінію з іншого боку. Вийшла друга гілочка. «Горішній поверх» ялинки готовий.
- Умочіть палець у зелену фарбу й, відступивши вниз, намалюйте «другий поверх» гілочок.
- Так само намалюйте нижні гілочки, умочивши палець у зелену фарбу.
- Витріть пальчик вологою серветкою, потім умочіть його в червону фарбу.
- Поставте відбитки пальчика на гілках ялинки. Вийшли червоні кульки.
- Витріть пальчик вологою серветкою й умочіть вказівний і середній пальчики в синю та жовту гуаш.
- По черзі кожним пальчиком намалюйте на ялинкових гілках сині й жовті кульки.

— Витріть пальчики.

Виставка та обговорення робіт

Фізкультхвилинка

Під снігом

На ялинку сніг спадав,	(Присідання.)
Голочки їй лоскотав,	(Згинання пальчиків.)
Гілочки додолю гнув,	(Нахили до кожної ноги.)
В білу шубку загорнув,	(Імітація з махами рук.)
Щоб ялинка мила	
Спала, не тремтіла.	(Імітація.)

Підсумок заняття

Заняття 4. Малювання зимових розваг

Тема. Замкнені лінії. «Снігова баба».

Мета: продовжувати ознайомлювати дітей із сезонними змінами в природі; учити малювати пензликом замкнену лінію — коло; продовжувати формувати поняття «композиція»; продовжувати вдосконалювати вміння розташовувати зображення в центрі аркуша, дотримуватися композиції, малюючи зображення дуже близько одне від одного, не лишаючи проміжків; розвивати впевненість у собі, бажання доводити розпочате до кінця; виховувати акуратність і зібраність.

Прийоми: малювання пензликом.

Обладнання: картинки із зображеннями зимових розваг; альбомний аркуш; розведена в баночках гуаш (блакитна, чорна, червона); пензлик № 3; волога ганчірочка; склянка-невиливайка з водою; серветка; клейонка; шість наборів синіх, білих і сірих кругів (маленького, середнього і великого розміру кожного кольору).

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Малювання кіл у повітрі пензликом, бесіда про зимові розваги та ігри.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Снігові баби»

Педагог роздає двом командам набори синіх, білих і сірих кругів маленького, середнього та великого розміру (кожній команді — по три набори всіх кольорів і розмірів). Далі він засікає час і просить гравців скласти фігури снігових баб, об'єднуючи круги за кольором і розміром. Наприклад: великий синій круг розташувати внизу, середній — посередині та маленький синій — зверху. Великий сірий круг розмістити внизу, середній сірий — посередині й маленький сірий — зверху. Великий білий круг — знизу, середній білий — посередині та малий білий — зверху. Виграє команда, яка швидше й точніше складе всіх снігових баб (трьох — перша команда, трьох — друга).

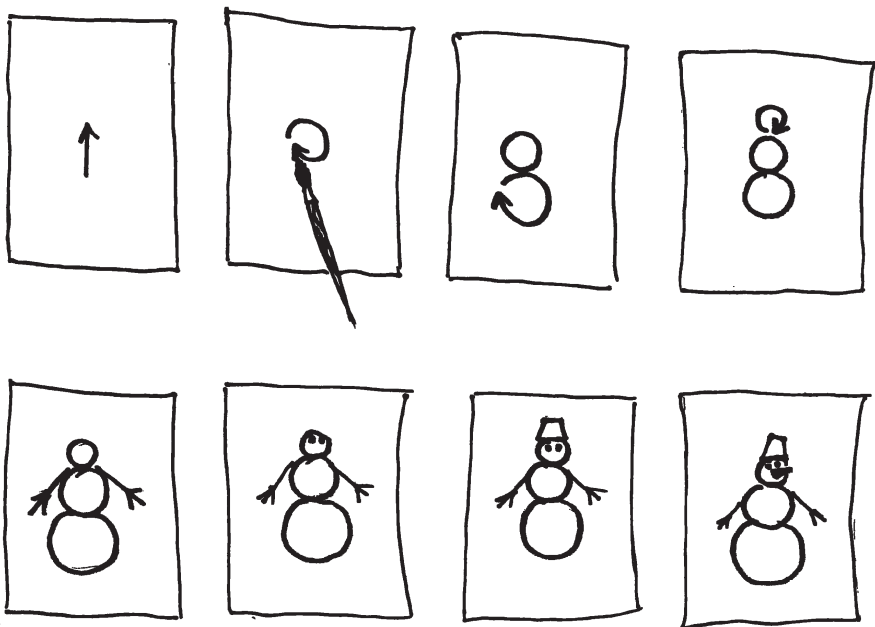
Мотивація

Зліпили малята на подвір'ї снігову бабу. І така вона в них вийшла чудова, що навіть розходиться додому їм увечері не хотілося. Мамам усе-таки вдалося їх умовити почекати до ранку, але вночі сталася відлига, і снігова баба трохи підтанула. Швидше зробимо її такою, як раніше, щоб малята, вийшовши на вулицю, не засмутилися. До роботи!

Практична робота

- Розташувавши аркуш вертикально, знайдіть його центр.
- Умочіть пензлик у блакитну фарбу й намалюйте в центрі аркуша коло (завбільшки зі сливу) — лінію, краї якої замикаються або сходяться в одній точці.
- Знову вмочіть пензлик у фарбу й під намальованим колом намалюйте коло більшого розміру — з яблуко.

- Ще раз умочіть пензлик у блакитну фарбу й над колом, розташованим у центрі аркуша, намалуйте маленьке коло — завбільшки з вишню.
- Промийте пензлик і вмочіть його в чорну фарбу.
- Намалуйте на середньому колі гілки-руки, на маленькому — очі-вуглинки й відро-прямокутник.
- Промийте пензлик і вмочіть його в червону фарбу.
- На маленькому колі намалуйте ніс-морквинку.
- Промийте пензлик та витріть його.

Виставка та обговорення робіт

Фізкультхвилинка

Ми в снігу гуляли,
Сніжок накачали,
Кулі три зібрали.

Вийшла баба снігова —
Ноги, пузо, голова —
От які у нас дива!

Снігова баба

(Нахили, махи руками.)

(Імітація.)

(Обертання кистями рук, щоб зімітувати кулі.)

(Імітація з «хвилеподібними» махами рук.)

(Показати на собі.)

(Оплески.)

Підсумок заняття

Заняття 1. Малювання будівель

Тема. Чотирикутники. «Місто з чотирикутників».

Мета: розширювати знання про міські будівлі, архітектуру рідного міста; формувати навички роботи з шаблонами; закріплювати поняття «контур», усну лічбу до чотирьох; розвивати сприйняття, самостійність, уміння досягати поставленої мети й радіти з результату; виховувати любов до рідного міста.

Прийоми: робота з шаблонами.

Обладнання: зображення архітектурних споруд; шаблони чотирикутників (маленьких, великих, середніх); альбомний аркуш; прості і кольорові олівці; фломастери.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Бесіда про рідне місто, а також інші відомі дітям міста.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Чотирикутники ланцюжком»

Педагог сідає з дітьми в кружечок і просить їх ланцюжком назвати всі знайомі предмети чотирикутної форми. Наприклад: книга — вікно — портфель — дошка — стіл — таця — зошит — пенал — лінійка — килим — телевизор — коробка та ін. У тих чотирикутних предметів, які є під рукою, вихователь пропонує порухувати кути.

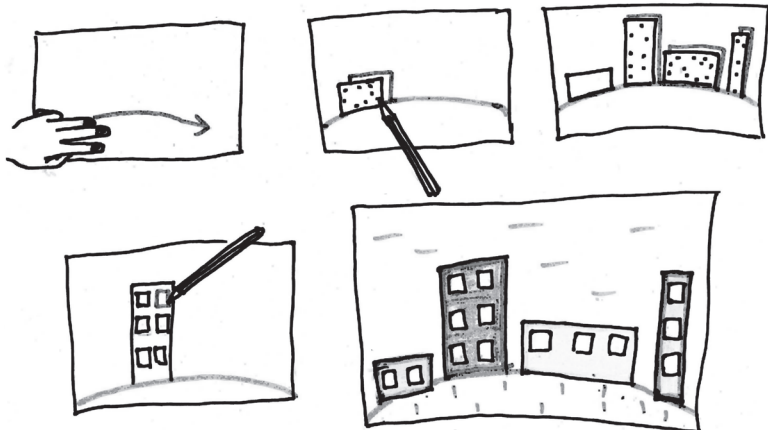
Дидактична гра «Хто знає більше міст?»

Мотивація

Допоможіть жителям Геометричної країни відбудувати місто Квадратинськ, постраждале під час снігової бурі!

Практична робота

- Розташувавши горизонтально аркуш, проведіть горизонтальну лінію, відступивши від нижнього краю на три пальці.
- Обведіть по черзі великі й середні прямокутники в будь-якому порядку. Подивіться на картинку.
- З маленьких чотирикутників зробіть віконця.
- Розфарбуйте їх олівцями та обведіть фломастерами.

Виберіть малюнки найцікавіших будиночків і вивісьте їх на виставку.

Виставка та обговорення робіт

Фізкультхвилинка

Чотирикутники

- Покажіть мені вікно. *(Махи руками.)*
 Хатку. *(Потягування з імітацією.)*
 Килим. *(Присідання з імітацією.)*
 Доміно. *(Показати «гру».)*
 Книжку. *(Хлопання з імітацією.)*
 Рамку. *(Імітація з нахилами голови в рамці з рук.)*
 Ганок. *(Руками викласти дві сходинки.)*
 Стіл. *(Зімітувати сидіння за партою.)*
 Скільки в кожному кутів?

Підсумок заняття

Заняття 2. Малювання птахів-зимувальників

Тема. Овали. Допоміжні лінії. «Ворон і вороненя».

Мета: формувати поняття «допоміжні лінії»; розширювати й поглиблювати знання про тварин-зимувальників; закріплювати знання про овали; формувати вміння малювати тварин із геометричних фігур; розвивати уяву, творчу активність; виховувати любов до тварин.

Прийоми: перетворення геометричних фігур.

Обладнання: демонстраційний матеріал із зображеннями тварин-зимувальників, а також ворона та вороненятка, із зображеннями овалів різної форми; прості і кольорові олівці; альбомний аркуш із контуром овалу; картки із зображенням тварин та їхніх домівок.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Бесіда й загадки про тварин-зимувальників.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Хто де живе?»

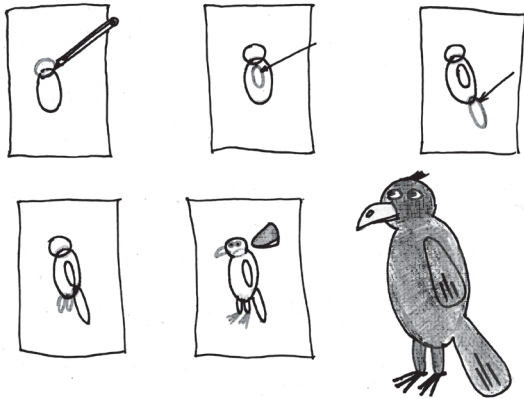
Педагог розкладає перед малятами картки, які зображують житла тварин. Далі він називає будь-яку тварину, а діти знаходять серед карток ту, на якій намальоване житло, що їй належить. Наприклад: білка — дупло, собака — буда, лисиця — нора, горобець — дах будинку, риба — підводний корч, голуб — горище або голубник, ворон — гніздо тощо.

Мотивація

Загубив тато-ворон свого сінка-вороненятка. От він був який. (Педагог показує зображення вороняти, намальоване з овалів.) Опишіть його. З яких фігурок він був складений? Якого кольору? Як називаються його частини тіла? Допоможемо татові-ворону знайти сина! Для цього намалюймо вороненя й розклеймо скрізь його зображення.

Практична робота

- Покладіть аркуші вертикально. Зверху намальованого овалу намалюйте менший овал завбільшки зі сливу.
- На великому овалі-тулубі намалюйте вузький овал-крило.
- Під овалом тулуба (трохи правіше) намалюйте довгий овал-хвостик.
- Під овалом тулуба (у центрі) намалюйте два маленькі овали. Це лапки.
- Від овалів-лапок проведіть по три пальчики.
- На овалі-голові намалюйте око та дзьоб.
- Зітріть гумкою всі допоміжні лінії (лінії-помічники).
- Розфарбуйте вороненя чорним олівцем, дзьобик — жовтим, а потім обведіть усі лінії (крім допоміжних) фломастером.

Виставка робіт

Вихователь розвішує малюнки й потім повідомляє, що син-вороненятко повернувся до тата.

Фізкультхвилинка

Вороненя

Крикнув ворон воронятку:	
«Ти куди, моє дитячко?»	(Махи руками.)
Воно крила розпустило.	(Обертання кистями рук.)
Жовтий дзьобик розтулило.	(Імітація.)
Лапками на гілку стало.	(Махи ногами.)
Потяглося. Сіло. Впало...	(Повторити рухи.)
Та зібралося на силі —	(Підстрибнути.)
Відштовхнулося, злетіло...	(Імітація.)

Підсумок заняття

Заняття 3. Малювання тварин-зимувальників

Тема. Лінії на обмеженій площині. «Їжачок спить».

Мета: учити дітей малювати вертикальні лінії на обмеженій площині, правильно й акуратно використовувати фарби, групувати тварин за певними ознаками; розширювати й поглиблювати знання малят про тварин, які впадають у сплячку; формувати навички усної лічби; продовжувати ознайомлювати з гуашшю, поняттями «центр аркуша», «нижній край аркуша», «верхній край аркуша»; розвивати уважність і зорову пам'ять; виховувати любов до тварин і довкілля.

Прийоми: малювання пальчиками.

Обладнання: картинки із зображенням тих тварин, які впадають і не впадають у сплячку; альбомний аркуш; розведена в баночках гуаш (коричнева, рожева, чорна та блакитна); волога ганчірочка; серветка; клейонка.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Бесіда й загадки про тварин, які впадають у сплячку.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Спить — не спить»

Педагог розкладає перед дітьми ілюстрації з тваринами, які впадають і які не впадають у сплячку. Далі він пропонує розподілити тварин на дві групи: тих, хто спить узимку, і тих, хто не спить.

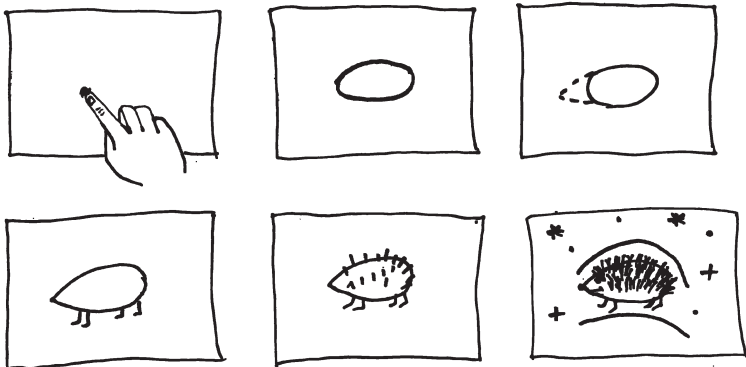
Мотивація

Маленькому їжачкові не вистачає життєвих сил і їжі, щоб не спати взимку. Тому Матінка-Природа й придумала для нього зимовий сон, який допомагає йому вижити в холодні місяці. А коли їжачок прокидається, він нічого не пам'ятає про свою сплячку. Тому намалюймо його під час сну, щоб він побачив себе з боку, коли прокинеться!

Практична робота

- Покладіть аркуш горизонтально й умочіть пальчик у рожеву фарбу.
- Намалюйте в центрі аркуша овал.
- Подовжте овал з одного боку, малюючи мордочку.
- Під овалом намалюйте чотири лапки.
- Витріть пальчик вологою серветкою й умочіть його в чорну фарбу.
- Чорним кольором намалюйте їжачкові голки — вертикальні лінії по його тілу. Голки мають трохи виходити за контур тулуба й не заходити на мордочку їжачка.
- Намалюйте чорною фарбою носик і око (дотиком пальця).
- Протріть пальчик і вмочіть його в коричневу фарбу.
- Над їжачком намалюйте півкруглу лінію, наче він спить у нірці (верхній край аркуша).
- Під їжачком намалюйте лінію — землю, на якій він спить (нижній край аркуша).

- Витріть палець вологою серветкою й умочіть його у блакитну фарбу.
- Намалюйте сніжинки (цятки) за межами нірки.

Виставка та обговорення робіт

Фізкультхвилинка

Їжачок

Тихо: їжачок дримає —	(Палець приставити до губ.)
Чух, чух, чух.	(Ходьба на носочках.)
А вгорі зима кружляє —	(Обертання кистями рук.)
Дмух, дмух, дмух.	(Імітація.)
Тут підскачив їжачок,	(Стрибки.)
Вправо, вліво глянув,	(Повторити рухи.)
Влігся знову на бочок:	(Нахили.)
«Щось устав я рано», —	(Позіхнути.)
Мовив він і далі спить...	(Імітація.)

Підсумок заняття

Заняття 4. Малювання тварин

Тема. Контраст. «Білий ведмедик в гостях у бурого».

Мета: ознайомлювати дітей із поняттям «контраст»; учити малювати пензликом замкнену лінію — коло; продовжувати формувати поняття «композиція»; удосконалювати навички роботи пензликом і догляду за ним; розвивати бажання досягати сподіваного результату; виховувати любов до тварин.

Прийоми: малювання пензликом.

Обладнання: картинки із зображенням білого і бурого ведмедів; картинки до казок, у яких діють ведмеді; альбомний аркуш, розділений по діагоналі на дві частини, одна з яких тонована чорним; розведена в баночках гуаш (біла та коричнева); пензлики № 2, 3; волога ганчірочка; склянка-невиливайка з водою; чорний фломастер; серветка; клейонка.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Порівняльні характеристики бурого і білого ведмедів, бесіда про них.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Ведмедики в казках».

Педагог разом із дітьми згадує казки за участю ведмедів, малює роздивляються ілюстрації до казок.

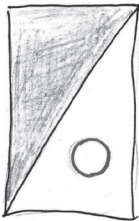
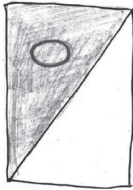
Мотивація

Був собі білий ведмедик. Де він жив? (На Півночі.) Вирішив ведмедик побачити свого названого братика — буре ведмежатко. Рушив він у дорогу й незабаром опинився в засніженому лісі. Але скільки він не ходив, скільки не блукав, а бурого ведмежатка так і не зустрів. Діти, а чому він його не зустрів? (Бурий ведмедик спить.) А де спить бурий ведмедик? (У барлозі.) А коли ж він прокинеться? (Навесні.) Дізнався про це білий ведмедик та й повернувся додому. Діти, щоб білий ведмедик не засмучувався, намалюймо йому буре ведмежа, тому що білий так його й не побачив. А бурому ведмедикові намалюймо білого й передаймо, щоб бурий після пробудження приїжджав на Північ!

Практична робота

- Розташуйте вертикально аркуш, умочіть пензлик № 3 у білу фарбу й намалюйте в центрі чорного тла овал. Вийшов тулуб.
- Зверху тулуба, трохи лівіше, намалюйте овал-голову.
- Під тулубом намалюйте ноги — чотири лінії з невеликим загином уліво.
- Позаду тулуба домалюйте хвостик — маленький овал.
- Промийте пензлик.
- Умочіть пензлик № 3 у коричневу фарбу й намалюйте коло в центрі білого тла. Вийшов тулуб.
- Зверху тулуба, трохи лівіше, намалюйте голову — коло, дещо подовживши його зліва.
- Під тулубом намалюйте ноги — чотири лінії з невеликим загином уліво.
- Позаду тулуба намалюйте невеликий хвостик.

- На просохлому малюнку білого ведмедя пензликом № 2 промалюйте дрібні деталі чорним кольором: носик, очі, вухка, кігтики.
- На просохлому малюнку бурого ведмедя пензликом № 2 промалюйте дрібні деталі чорним кольором: носик, очі, вухка, кігтики.
- Порівняйте ведмедів і скажіть, що було б, якби бурого ведмедика зобразили на чорному тлі, а білого — на білому.

Виставка та обговорення робіт

Фізкультхвилинка

Ведмедики

Ось дріма ведмедик білий,	(Імітація.)
Де сніги крижину вкрили.	(Показування руками.)
В барлозі сопе і бурий,	(Імітація.)
В жовтім листі в нього шкура.	(Хлопання по боках.)
Сняться їм обом квачі,	(Біг на місці.)
Скоки,	(Стрибки на місці.)
Стриби	(Стрибки на правій і лівій ногах навперемінно.)
І м'ячі,	(Підскоки.)
Ще качання,	(Показування.)
Нахилання,	(Нахили.)
Бійки,	(Імітація.)
Лазіння,	(Імітація.)
Пірнання.	(Імітація.)
Сплять ведмедики веселі	(Махи руками.)
Кожен у своїй оселі!	

Підсумок заняття

Заняття 1. Малювання головних уборів

Тема. Силует, контур. «Відгадай за силуетом фах».

Мета: розширювати знання про професії кухаря, лікаря, міліціонера й шахтаря, їхній спецодяг і професійні атрибути; формувати навички роботи з шаблонами; закріплювати поняття «силует», «контур»; розвивати сприйняття, самостійність, інтерес до світу дорослих; виховувати повагу до праці інших людей.

Прийоми: робота з шаблонами.

Обладнання: зображення спецодягу; шаблони головних уборів для кожної дитини або пари (кухарський ковпак, міліцейський кашкет, лікарська шапочка, шахтарська каска); картинки із зображенням кухаря, міліціонера, лікаря й шахтаря (а також їхні чотири силуети); зображення професійних атрибутів: каструлі, шприца, пістолета, ліхтарика; альбомний аркуш; прості і кольорові олівці; фломастери.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Бесіда й загадки про професії.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Відгадай за силуетом»

Дивлячись на силует, діти відгадують, людині якої професії він належить.

Дидактична гра «Зістав картинку із силуетом»

До кожної картинки із зображенням людей чотирьох професій малята знаходять відповідні силуети.

Дидактична гра «Додай до картинки професійний атрибут»

До кожного малюнка із зображенням людини певного фаху діти добирають професійний атрибут.

Дидактична гра «Одягни головні убори»

До кожної картинки із зображенням людини певної професії малюки добирають головні убори.

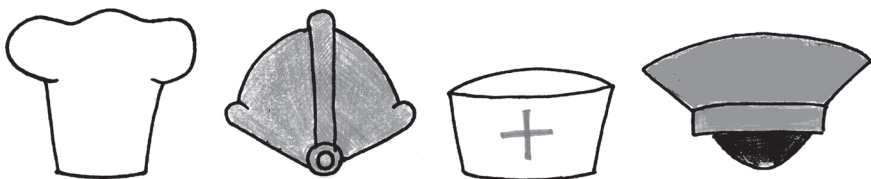
Мотивація

Діти, коли ми в дитсадку зустрічали кухаря, як ми здогадувалися, що він кухар? Яка підказка є в його одязі або в предметі, що

йому належить? (Кухарський ковпак, фартух, каструля, сковорода, качалка, ополоник та ін.) А як ви впізнаєте міліціонера? А навіщо шахтареві каска й ліхтарик? Що допоможе вам упізнати лікаря? Уявляєте, як важко було б людям упізнавати представників різних професій, якби всі вони одягались однаково! Пригадайте, які головні убори допомагають нам розпізнавати представників різних професій. Беріть шаблони головних уборів і зробіть їх такими, які можна впізнати!

Практична робота

- Візьміть набори шаблонів (силуети чотирьох головних уборів) і обведіть їх на аркуші паперу.
- Кухарський ковпак обведіть фломастером і залиште білим.
- Лікарську шапочку обведіть чорним фломастером і в її центрі намалюйте червоний хрест.
- Обведіть шахтарську каску чорним фломастером, а потім розфарбуйте її помаранчевим.
- Міліцейський кашкет обведіть чорним фломастером і розфарбуйте трьома кольорами за зразком (чорний козирок, червона околиця й синій (сірий) верх).
- Поділіться враженнями від виконаної роботи.

Виставка робіт

Фізкультхвилинка

Професії

Варять кашу кухарі,	(Імітація.)
Двірники метуть,	(Махи руками.)
Всіх лікують лікарі,	(Імітація.)
Ковалі кують.	(Імітація.)
Дроворуб рубає дрова,	(Махи з нахилами.)
Грають скрипалі...	(Імітація.)
Працювати ким готові	
Дітлахи малі?	(Стрибки на місці.)

Підсумок заняття

Заняття 2. Малювання предметів побуту

Тема. Прямокутник. «Телевізор».

Мета: навчати дітей знаходити головні і другорядні ознаки предметів; розширювати й поглиблювати знання про предмети побуту; закріплювати знання про прямокутники; формувати вміння малювати предмети, використовуючи як основу геометричні фігури; розвивати уяву, творчу активність; виховувати любов до тварин.

Прийоми: перетворення геометричних фігур.

Обладнання: демонстраційний матеріал із зображеннями предметів побуту; альбомні аркуші із зображенням прямокутника; прості й кольорові олівці; картки із зображеннями телевізора, електричної печі, пральної машини, портфеля, книжки й холодильника.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Бесіда й загадки про предмети побуту.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Предмети побуту»

Педагог описує предмет побуту, а діти відгадують його, наприклад: «Це предмет прямокутної форми, який передає зображення навколишнього світу на відстані. (*Телевізор.*) Це предмет прямокутної форми, у якому брудна білизна стає чистою. (*Пральна машина.*) Це предмет прямокутної форми, у якому школярі носять підручники. (*Портфель.*) Це предмет прямокутної форми, де готують їжу. (*Піч.*) Це предмет прямокутної форми, у якому надруковані дитячі казки. (*Книжка.*) Це предмет прямокутної форми, у якому зберігають їжу. (*Холодильник.*)»

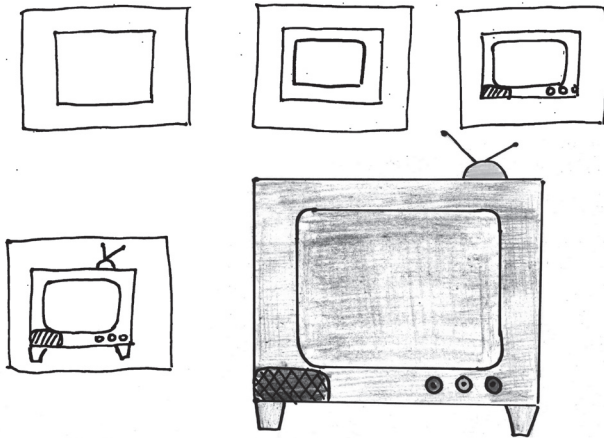
Якщо малята відгадують задане слово, дорослий підіймає картинку з відповіддю, якщо не відгадують, дає додаткову інформацію. Далі вихователь виставляє ряд відгаданих картинок і запитує, які з двох картинок зайві. Чому? Діти пояснюють, а педагог ставить додаткові питання.

Мотивація

Діти, ви любите дивитися мультики? А яка побутова техніка вам у цьому допомагає? (Телевізор.) Опишіть його. А тепер намалюйте!

Практична робота

- Усередині великого прямокутника намалюйте менший. Вийшов екран.
- Намалюйте збоку кнопки, динаміки та ін.
- Розфарбуйте екран сірим кольором.
- Великий прямокутник розфарбуйте коричневим кольором.
- Кнопки зробіть різнокольоровими.
- За бажанням домалюйте ніжки, колонки, антену та ін.
- Чиї телевізори вийшли найоригінальнішими?

Виставка та обговорення робіт

Фізкультхвилинка

Фігурки

- Креслю на стіні квадратик, *(Махи руками — зображення квадрата.)*
 Кола — під ногами, *(Присідання з імітацією малювання.)*
 А трикутник — десь позаду, *(Нахили тулуба.)*
 Цяточки — над нами. *(Потягування.)*

Підсумок заняття

Заняття 3. Малювання зимової природи

Тема. Лінії та цятки. «Снігопад у нічному лісі».

Мета: учити дітей створювати відбитки ватяними паличками, викладати з них геометричні фігури, правильно й акуратно використовувати фарби, створювати зображення за допомогою

ліній і цяток; формувати навички усної лічби, а також поняття про час доби; розширювати й поглиблювати знання про природу в лютому; продовжувати ознайомлювати з гуашшю, поняттями «тонування» і «контраст»; розвивати спостережливість; виховувати любов до довкілля.

Прийоми: малювання ватяними паличками.

Обладнання: зображення нічної природи взимку; картинки із зображеннями різних пір року (по три на кожний сезон); по 1/2 тонованого або чорного матового аркуша; розведена в баночках біла гуаш; волога ганчірочка; серветка; клейонка.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Бесіда й загадки про природу.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Візерунки»

Малята викладають із ватяних паличок:

- хрестик (*Скільки паличок ми використали? — Дві.*);
- трикутник (*Скільки паличок ми використали? — Три.*);
- квадрат (*Скільки паличок ми використали? — Чотири.*);
- ялинку (*Скільки паличок ми використали? — П'ять.*);
- хатку (*Скільки паличок ми використали? — Шість.*).

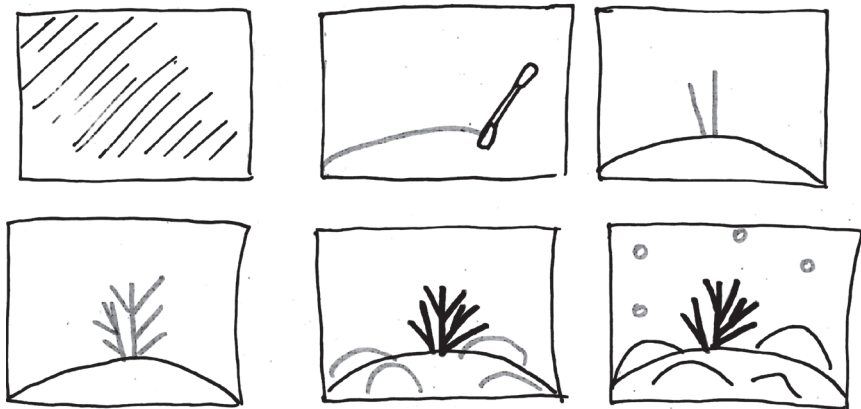
Мотивація

Діти, а ви були коли-небудь у зимовому нічному лісі? Спробуйте тоді зараз уявити, що ми гуляємо зимовим нічним лісом. Яке небо над головою? (Темне.) Силуети дерев? (Чорні.) А ви знаєте, що завдяки снігу в лісі не зовсім темно? А тепер уявіть снігопад у нічному лісі. Тоді навіть можна заблукати, особливо маленькому зайчикові. Тому намалюймо в нічному засніженому лісі дорогу, щоб зайчик не заблукав!

Практична робота

- Покладіть горизонтально половинку чорного аркуша.
- Умочіть ватяну паличку в білу гуаш.
- Намалюйте горизонтальну лінію в нижній частині аркуша.
- «Потицяйте» ватяною паличкою намальовану лінію, щоб вийшла лінія горизонту.
- Від лінії горизонту намалюйте дві вертикальні смужки.
- До вертикальних смужок додайте скісні. Вийшов кущик.

- Розкладіть на гілках кущика пухнастий сніг — потицняйте ватяною паличкою гілки на кущику.
- Намалюйте замети за допомогою горизонтальних ліній.
- «Потицняйте» ватяною паличкою по лініях заметів.
- «Дотиками» додайте лапаний сніг, який летить.
- Покажіть одне одному доріжку, яка приведе зайчика додому. (Вона вийшла на лінії горизонту.)

Фізкультхвилинка

Зайчик уночі

Зайчик в лісі заблукав,	(Біг на місці.)
Темний ліс його злякав.	(Махи руками.)
Зайчик біг, як очі світять,	(Біг із підстрибуванням.)
А пеньочка не помітив.	(Показування пенька.)
Зачепився,	(«Спотикання».)
Озирнувся,	(Імітація.)
Віддихнув	(Відновлення дихання.)
І розвернувся.	(Повороти тулуба.)
Був готовий заридати,	(Скривити обличчя.)
Та побачив рідну хату!	(Імітація.)

Підсумок заняття

Заняття 4. Малюємо одяг

Тема. Види ліній. «Шапочка для таточка».

Мета: закріплювати набуті знання про горизонтальні, вертикальні, скісні, хвилясті й переривчасті лінії; навчати малювати гуашшю,

використовуючи кілька кольорів, застосовувати метод примочування; розширювати знання про жіночий і чоловічий одяг, лютневі свята; допомагати вдосконалювати навички роботи пензликом і догляду за ним; розвивати бажання робити подарунки своїми руками; виховувати любов до близьких.

Прийоми: малювання пензликом.

Обладнання: картинки із зображенням чоловічого і жіночого одягу; картки із зображенням сорочки, штанів, черевиків, шапки, куртки, блузки, спідниці, туфель на підборах, беретика, плаща; силуети вирізаних шапок із паперу; дві дитячі валізи (сумки); розведена в баночках гуаш (синя, червона, зелена); пензлик № 2; волога ганчірочка; склянка-невиливайка з водою; серветка; клейонка.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Бесіда про представників сильної статі.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Плутанина у валізах»

Вихователь розповідає дітям: *«В одній родині батьки малюка разом зібрались у відрядження і спакували речі в одну валізу. Але пізніше виявилось, що їм доведеться їхати в різних напрямках. Часу до поїзда залишилося зовсім мало. Допоможи татові з мамою розсортувати речі в окремі валізи».* Педагог розкладає перед дітьми картки із зображенням жіночого і чоловічого одягу. Дає валізи (сумки) і прохає скласти в першу валізу татові речі, а в другу — мамині. Татові речі — сорочка, штани, черевики, шапка, куртка; мамині — блузка, спідниця, туфлі на підборах, беретик, плащ.

Мотивація

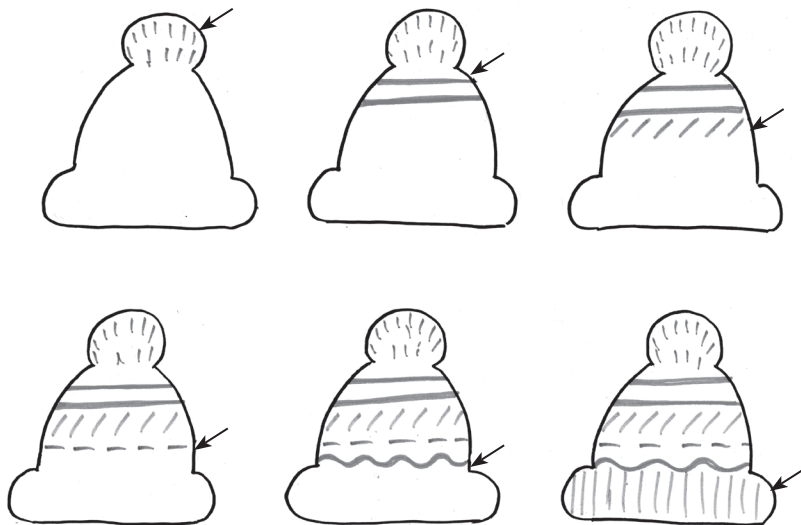
Наближається свято чоловіків. Усі майстерні завалені святковими замовленнями. От і в майстерні, де виготовляють незвичайні головні убори, теж дуже багато замовлень. Допоможемо майстрам — виготовимо святкові головні убори, а потім подаруємо їх нашим найближчим чоловікам!

Практична робота

— Умочіть пензлик у синю фарбу й віддрукуйте на помпоні синій ворс (метод примочування).

- Промийте пензлик і вмочіть його в червону фарбу, після чого намалюйте дві горизонтальні лінії.
- Промийте пензлик і вмочіть його в зелену фарбу, намалюйте скісні лінії.
- Промийте пензлик і синьою фарбою намалюйте переривчасту лінію.
- Хвилясту — червоною.
- Вертикальну — зеленою.

Обговоріть подарунки й виберіть із них найоригінальніші.

Виставка та обговорення робіт

Фізкультхвилинка

Шапка

Вітер шапку з мене зняв:

Ось так, ось так.

(Махи руками.)

Ледве я її догнав:

Ось так, ось так.

(Біг на місці.)

З дуба шапку ту знімав:

Ось так, ось так.

(Потягування.)

Довго вушка зігривав:

Ось так, ось так!

(Вухами по черзі дістати кожне плече.)

Підсумок заняття

ІІІ КВАРТАЛ

БЕРЕЗЕНЬ

Заняття 1. Дизайн. Оформлення прикрас

Тема. Прикраси. «Вісімочки».

Прийоми: робота з шаблонами.

Мета: продовжувати ознайомлювати дітей із жіночим святом, поняттями «контур», «силует»; формувати навички роботи з трафаретами, олівцями; учити розфарбовувати предмет із замкненим контуром; закріплювати усну лічбу; розвивати спостережливість, зорову пам'ять; виховувати любов до близьких.

Обладнання: набори карток із цифрами й, зокрема, вісімками різної конфігурації (товсті, тонкі, маленькі, великі, симетричні й асиметричні); трафарети вісімок; картинки із зображенням предметів; прості і кольорові олівці; альбомний аркуш; мотузочка завдовжки 20—50 см; ножиці.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

За допомогою мотузочки викласти вісімку.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Знайди вісімочки»

Педагог розкладає перед дітьми числа до десяти, серед яких є вісімки різної конфігурації. Далі він просить малюків відібрати тільки вісімки.

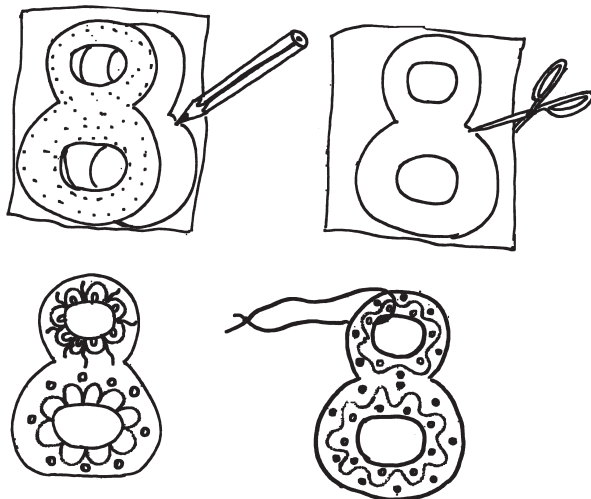
Мотивація

Сьогодні ми зробимо для наших мам, бабусь і сестричок подарунки до Восьмого березня — святкові листівки-вісімочки. Їх можна буде повісити на видному місці й милуватися витвором умілих рук юних майстрів, якими за кілька хвилин ви станете!

Практична робота

- Обведіть шаблон вісімки.
- Виріжте зовнішній контур.

- Намалюйте фломастером візерунки на вісімці.
- Втягніть мотузочку.
- Подаруйте представницям слабкої статі.

Фізкультхвилинка

Вісімочки

А у нас сьогодні свято —
 Гоп-ця-ця! (Оплески.)
 Час рукою малювати
 Два кільця. (Описуємо руками вісімки.)
 Круглу вісімку ногою
 Прокрути, (Ногами описуємо вісімки.)
 В танці трохи головою
 Поверти! (Обертання головою.)

Підсумок заняття

Заняття 2. Малювання тварин

Тема. Трикутник. «Сірий кум і руда кумася».

Мета: ознайомлювати дітей із хижими звірами рідного краю; закріплювати знання про трикутники; формувати вміння бачити різні художні образи в знайомих геометричних фігурах; закріплювати навички усної лічби; розвивати уяву, спостережливість, уміння порівнювати й оцінювати; виховувати любов до тварин.

Прийоми: перетворення геометричних фігур.

Обладнання: картинки із зображенням хижаків, геометричних фігур; альбомні аркуші з намальованими на них трикутниками; фломастери; олівці та кольорова крейда.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Загадки про тварин.

Тематична ігротека

*Дидактична гра «Лисиця і вовк»**

Педагог об'єднує дітей у дві команди: «лисиці» і «вовки». Далі він просить кожну команду по черзі називати яку-небудь ознаку лисиці, а потім вовка. Чия команда назве більше прикмет, та й виграє. Наприклад: «руда — сірий — хитра — злий — пухнаста — облізлий — спритна — зубатий» і т. д.

Мотивація

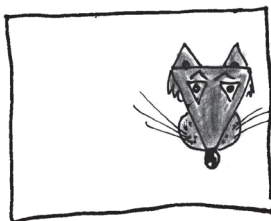
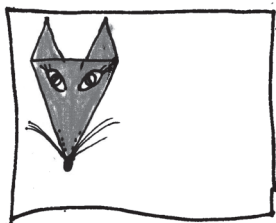
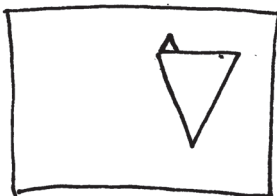
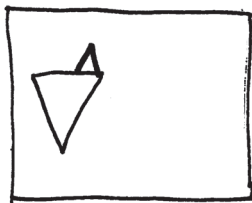
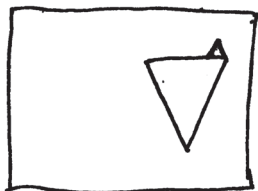
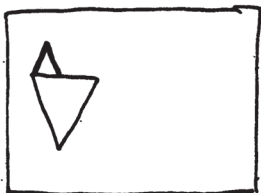
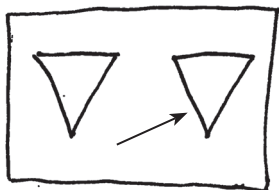
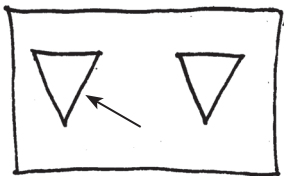
Діти, маленький художник Грифельок ілюстрував книжку з казкою про лісових хижаків. Але от лисиці й вовка він ніколи не бачив, тому замість їхніх мордочок залишив тільки трикутники. Допоможімо йому ці фігурки перетворити на руду кумасю лисицю й сірого кума вовка!

Практична робота

- Розташуйте горизонтально альбомний аркуш із зображенням трикутників.
- Знайдіть початок верхньої лінії першого трикутника й намалюйте на ній вушко — маленький трикутник (від точки дві лінії ведемо ліворуч та праворуч).
- Знайдіть кінець верхньої лінії першого трикутника й намалюйте друге вушко так само.
- Тепер поверніться до великого трикутника й трохи вище від його середини намалюйте два ока-овали.
- У нижній точці першого трикутника намалюйте носик-кружечок і вусики.
- Розфарбуйте перший трикутник помаранчевою крейдою, не зачіпаючи серединок очей, потім обведіть його чорним фломастером.
- Знайдіть другий трикутник і так само намалюйте вуха на верхній лінії (трохи менші).

* *Варіант гри для молодших дітей.* Педагог об'єднує дітей у дві команди й сам називає прикмети вовка та лисиці, а гравці по черзі говорять, чиї вони: лисиці чи вовка.

- Самостійно намалуйте трикутні очі у верхній частині мордочки.
- Домалуйте щічки, брови, вуса, ніс і розфарбуйте сірою крейдою, після чого обведіть чорним фломастером.
- Порахуйте, скільки трикутників ми використали для портрета лисиці. (Три.)
- Порахуйте, скільки трикутників ми використали для портрета вовка. (П'ять.)
- У кого трикутників більше?

Виставка робіт

Фізкультхвилинка

Хижаки

Кіт до здобичі крадеться —	
Повзе він, бач.	(Повзання.)
Вовк за оленем несеться	
Навскач, навскач.	(Стрибки.)
Пугач мишку наганяє	
В житах, в житах.	(Махи руками.)
Ласка яйця витягає	
З гнізда ось так!	(Стрибки з підтягуванням.)

Підсумок заняття

Заняття 3. Малювання тварин

Тема. Пляма. «Зайчик на галявині».

Мета: ознайомлювати дітей із технікою малювання поролоном; учти їх правильно й акуратно використовувати поролон для створення художнього образу, орієнтуватися на аркуші паперу, перетворювати плями на образи; поглиблювати знання про заячі звички; розвивати відчуття кольору, композиції; виховувати охайність, уміння співпереживати.

Прийоми: малювання поролоном.

Обладнання: картинки із сірим і білим зайцями; розведена в баночках гуаш; поролон (великий — завбільшки із сірникову коробку — і маленький — завбільшки з половинку сірникової коробки); ванночки або інші посудини; альбомний аркуш із зображенням овалу; чорний маркер; волога ганчірочка; серветка; клейонка.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Бесіда про зайців.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Зайчик»

Педагог ставить питання й дає дітям завдання.

- Покажіть зайчика за допомогою пальчиків.
- Опишіть зайчика так, щоб його можна було впізнати.
- Покажіть, як він рухається.
- Скажіть, що зайчик їсть.
- Які казки за участю зайця ви пам'ятаєте?
- Що відбувається з його шубкою час від часу?

Мотивація

Забув зайчик навесні поміняти свою білу шубку на сіру. І став він дуже помітним для хижаків. На зеленій галявині біла пляма дуже виділялася, на сухій травичці й сірій стежці теж впадала в око. Скоріше перетворить зайчика на сірого, бо його навіть не видно на білому аркуші!

Практична робота

- Розташуйте горизонтально аркуш із овалом.
- Умочіть поролон у ванночку із сірою фарбою.
- Віддрукуйте за допомогою поролону овал. Вийшов тулуб.
- Зверху, лівіше від тулуба, віддрукуйте зайчикову голову — круг сірого кольору.
- Маленьким шматочком поролону віддрукуйте на голові вушка-смужки.
- На тулубі залиште відбитки-лапки й відбиток-хвостик.

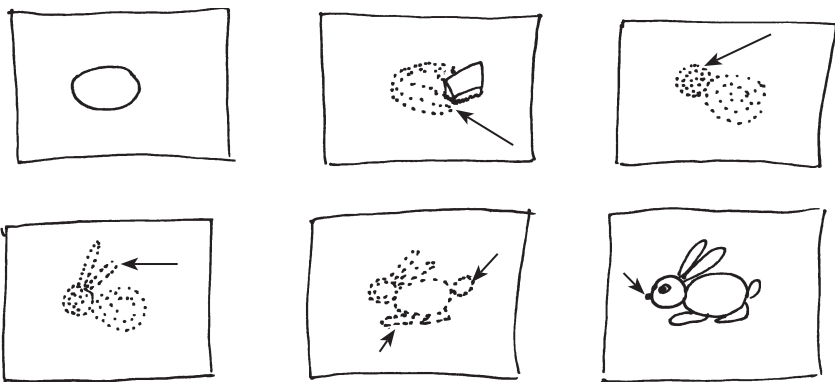
Поки малюнок сохне, граємо в дидактичну гру.

Дидактична гра «Частини тіла»

Педагог називає частину тіла зайчика, а малята показують її на собі (вушка, передні лапки, задні лапки, спинка, животик). Далі вихователь передає естафету ведучого одному з дітей. Коли зміниться кілька ведучих, педагог знову приймає естафету. Тепер він залує гравців: каже «вушка», а показує хвостик. Говорить «животик», а демонструє спинку. Діти мають показати частину тіла, названу дорослим, і не повторити помилкової дії.

- Намалюйте чорним маркером носик, очі й вусики.

Придумайте ім'я своєму зайчикові й вивісьте роботу на виставку.

Виставка та обговорення робіт

Фізкультхвилинка

Зайчики навесні

Зайчик сонячний спустився
 З весняного неба вниз. (Імітація спускання з каната.)
 Як тоді роззолотився
 Березневий тихий ліс! (Махи руками на всі боки.)
 Здивувався, ледь повірив
 Вранці зайчик після сну: (Обертання головою.)
 «Став із білого я сірим —
 Це, напевно, на весну!» (Стрибки з плесканням.)

Підсумок заняття

Заняття 4. Малювання весняних квітів

Тема. Знайомство з аквареллю. «Підсніжник».

Мета: ознайомлювати дітей з акварельними фарбами, їхніми особливостями й відмінностями від гуаші; розширювати й поглиблювати знання про весняні квіти; удосконалювати навички роботи з пензликом і догляду за ним; прищеплювати бажання працювати аквареллю; розвивати зосередженість, допитливість; виховувати любов до прекрасного.

Прийоми: малювання пензликом.

Обладнання: картинки із зображенням квітів; 1/2 альбомного аркуша; акварель; пензлик № 2; волога ганчірочка; склянка-невиливайка з водою; серветка; клейонка.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Бесіда, супроводжувана ілюстраціями, про кольори, властивості акварелі. Казка про царівну Акварель: *«На балу у Феї Веселки позбиралися царівни-фарби, пани-олівці й пані-крейди. Усі показували свою майстерність, і кожний хотів бути найкращим. Царівна Гуаш вважала, що її непрозорість надає малюнкам загадковості та чіткості. Крейди були впевнені у своїй неповторності. Олівці вважали, що без них взагалі не може існувати мистецтво. І тільки царівна Акварель нічого не стала говорити про себе. Вона просто взяла пензлик і пофарбувала бальну залу в ніжні прозорі тони, огорнула всіх чарівним серпанком, змішуючи кольори один з одним і досягаючи незвичайних відтінків. Ніхто з присутніх не зміг повторити гру чудових барв. Усі просто схилили голови перед перевагою Акварелі».*

Тематична ігротека

Дидактична гра «Колір і квіти»

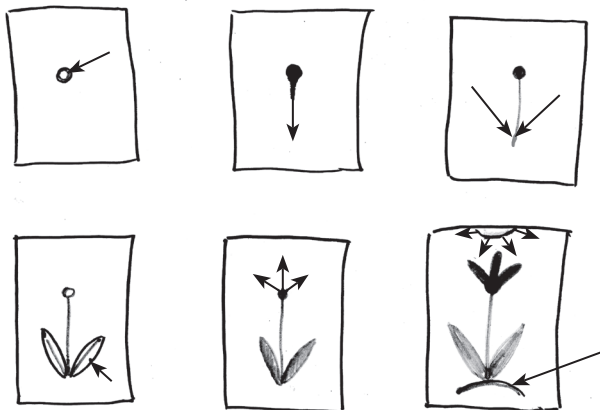
Педагог називає квітку, а діти кажуть, якого вона кольору (кульбаба — жовта, дзвіночок — синій, мак — червоний, ромашка — біла і т. д.). І навпаки: вихователь називає колір, а діти добирають до нього відповідну квітку (білий — конвалія, лілія, черемха; червоний — мак, гвоздика, троянда; блакитний — незабудка, барвінок, волошка тощо).

Мотивація

Допоможіть підсніжникові пробитися з-під снігу! Він щосили тягнеться до сонечка!

Практична робота

- Розташуйте вертикально половинку альбомного аркуша.
- Умочіть пензлик у синю фарбу.
- У центрі аркуша намалюйте круглу пляму. Вийшла голівка підсніжника.
- Промийте пензлик і вмочіть його в зелену фарбу.
- Від голівки підсніжника проведіть униз зелену смужку. Вийшло стебло.
- Ліворуч і праворуч проведіть до стебла скісні лінії.
- Стівстіть лінії, так ви одержите листя.
- Промийте пензлик і знову вмочіть його в синю фарбу.
- Від плями-голівки проведіть угору пензликом три невеликі різьки-пелюстки (з боків і всередині).
- Під стеблом намалюйте верхівку замету.
- За бажанням самостійно намалюйте сонечко.
- Назвіть найоригінальніші роботи.

Виставка та обговорення робіт

Фізкультхвилинка

Підсніжник

Крізь холодну ковдру сніжну	
Тягнеться підсніжник ніжний.	(Потягнутися на носочках.)
Пелюстки розкрив тендітні,	(Махи руками на всі боки.)
Погойдався трохи з вітром.	(Хитання тулуба.)
Він листочки розгортає	(Імітація.)
І життя нове вітає!	(Оплески.)

Підсумок заняття

КВІТЕНЬ

Заняття 1. Малювання транспорту

Тема. Групове панно. «Летимо, їдемо, пливемо».

Мета: продовжувати ознайомлювати дітей із різними видами транспорту; навчати групувати поняття за спільними ознаками; закріплювати навички роботи з шаблонами; розвивати допитливість, творчу ініціативу, самостійність, дружелюбність; виховувати бажання працювати гуртом.

Прийоми: робота з шаблонами.

Обладнання: картинки з різними видами транспорту; набори шаблонів: 1 — гелікоптер, літак, ракета, літаюча тарілка, дирижабль, дельтаплан; 2 — яхта, катер, корабель, човен, пароплав, субмарина; 3 — автомобіль, паровоз, велосипед, автобус, самокат, самоскид; три аркуші ватману; ножиці; клей; фломастери.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Розглядання малюнків із різними видами транспорту. Складання розповідей за кожним. Загадки про всі види транспорту.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Летимо, їдемо, пливемо»

Педагог по черзі кожній дитині кидає м'яч і називає якийсь вид транспорту. Малюк, спіймавши м'яч, каже, летить цей вид

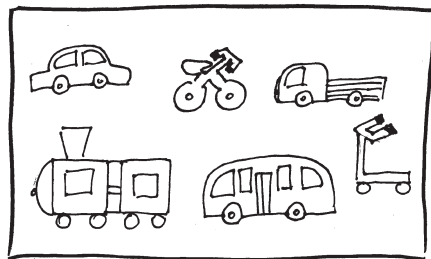
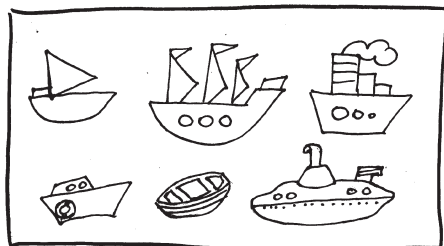
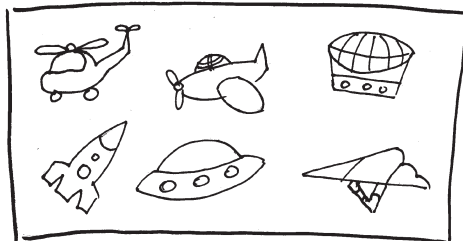
транспорту, їде чи пливе. Наприклад: літак — летить, трамвай — їде, катер — пливе, ракета — летить, яхта — пливе, велосипед — їде, потяг — їде, вертоліт — летить, шлюпка — пливе і т. д.

Мотивація

Зараз ми перевіримо, де майстри працюють зладженіше: у порту, на аеродромі чи в автопарку!

Практична робота

- Обведіть шаблон на альбомному аркуші.
- Фломастером домалюйте контури елементів.
- Розфарбуйте олівцями.
- Виріжте фігуру по контуру.
- Приклейте на аркуш ватману своєї підгрупи.
- Обговоріть роботи й виберіть із них найоригінальніші.

Виставка та обговорення робіт

Фізкультхвилинка

У дорозі

А тепер ми у дорозі,
 Нам шляхи годяться всі: *(Розкривання рук.)*
 Погойдаємось на возі, *(Підскакування сидячи навпочіпки.)*
 Промчимось на таксі. *(Обертання тулубом з імітацією.)*
 Потім — мандри літаками, *(Імітація.)*
 Кораблем удалині. *(Гребки руками.)*
 І повернемось до мами
 На підводному човні! *(«Пірнання».)*

Підсумок заняття

Заняття 2. Малювання космічного транспорту

Тема. Фігури у фігурах. «Космічні кораблі».

Мета: розширювати й поглиблювати знання про космос; закріплювати знання про геометричні фігури; розвивати вміння бачити в них різні художні образи; розвивати уяву, наполегливість; виховувати любов до малювання.

Прийоми: перетворення геометричних фігур.

Обладнання: демонстраційний матеріал із зображенням космосу та космічних об'єктів; зображення геометричних фігур; прості і кольорові олівці; фломастери; альбомні аркуші з контурами квадрата, прямокутника, трикутника, круга та овалу.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Конструювання космічних кораблів із геометричних фігур, бе-сіда про космос.

Тематична ігротека

Творча гра «Космічна подорож»

Вихователь разом із дітьми влаштовується на килимку й починає «подорож»: *«Ми прилетіли на космодром. Швидше сідайте в космічні шатли. Пристебніться. Починаємо політ».*

- Під час зльоту відчуваємо незначне струшування (підстрибуємо).
- Шатли почало хитати (нахили тіла).
- Тепер ми відчуваємо невагомість (обертання тулубом без відриву нижньої частини від підлоги).
- Атака астероїдів (уникаємо їх, нахиляючись назад, уперед, праворуч, ліворуч).

- Небезпека знизу (підняття стегон).
- Космічні щупальця неземної істоти намагаються обплутати то праву, то ліву ногу (почергове піднімання ніг).
- Втеча від погоні (робота обох рук).
- Повернення на Землю (імпровізація).

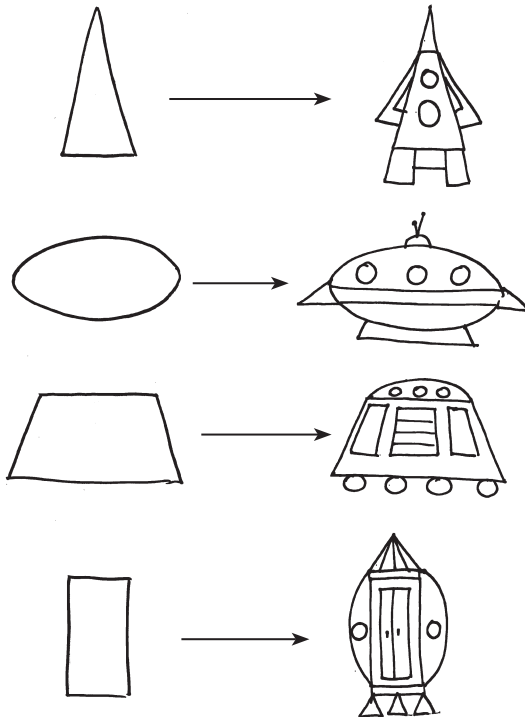
Мотивація

А тепер уявіть, на яких космічних кораблях ви летіли. Намалюймо їх!

Практична робота

Педагог роздає дітям заготовки геометричних фігур, зображених на альбомних аркушах, малята відбирають собі по дві фігури.

- Домалюйте фігурам деталі за допомогою маленьких геометричних фігурок.
- Обведіть фломастерами.
- Розфарбуйте олівцями.
- Опишіть свої роботи й дайте їм назви.

Виставка та обговорення робіт

Фізкультхвилинка

Ракета

Ми в ракету дружно сіли	(Імітація.)
І у космос полетіли.	(Махи руками.)
Повз малі планети й зорі	(Стрибки з обертанням руками.)
Летимо, як метеори.	(Біг на місці.)
Обігнали ми комету —	(Стрибки на місці.)
Повернулись на планету!	(Повернення на місця.)

Підсумок заняття

Заняття 3. Малювання природи навесні

Тема. Комбінована робота (гуаш + фломастери). «Кульбабове узлісся».

Мета: розширювати й поглиблювати знання дітей про весняні квіти, сезонні зміни в природі; продовжувати ознайомлювати малюків із гуашшю, технікою малювання ватяними паличками; учити їх правильно й акуратно використовувати фарби, створювати комбіновані пейзажі (гуаш + фломастери); розвивати естетичний смак; формувати образотворчі навички; виховувати любов до рідного краю.

Прийоми: малювання ватяними паличками.

Обладнання: зображення весняних лісових пейзажів, квітів і метеликів; 1/2 альбомного аркуша; розведена в баночках гуаш (зелена, жовта, блакитна); волога ганчірочка; відро з теплою водою; серветка; клейонка; фломастери.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Загадки про квіти.

Тематична ігротека

Рухлива гра «Квіткова галявина»

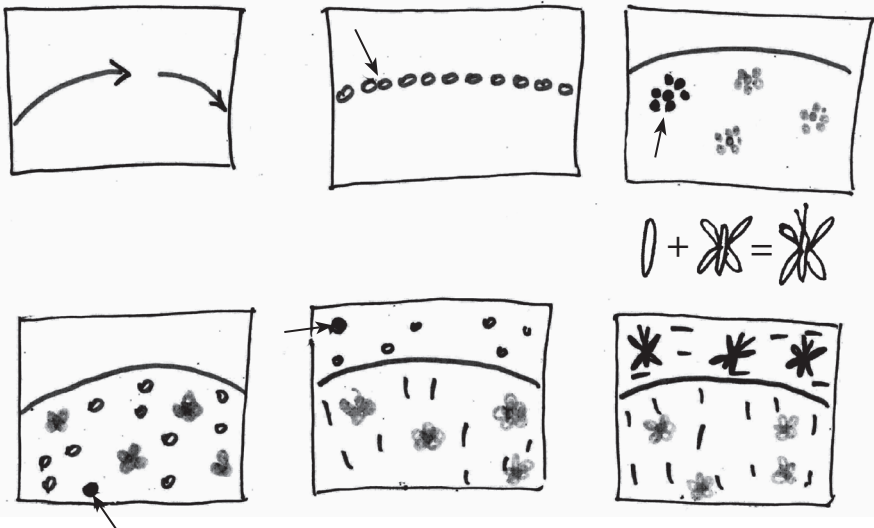
Вихователь разом із дітьми стає в коло. Кожному гравцеві говорять назву квітки. Один малюк залишається ведучим. Педагог каже: «Марійка (ведучий) хоче сплести вінок із... (маку)». Дитина, якій дісталася квітка Мак, вибігає за коло й намагається втекти від Марійки. Якщо Марійка доганяє Мак, вони міняються ролями — Маком стає Марійка. Педагог продовжує: «Сергійко хоче подарувати мамі... (волошку)». Гравець, який одержав ім'я Волошка, тікає від Сергійка і т. д.

Мотивація

Діти, уявляєте, що б стало з весняним лісом, якби в ньому зник жовтий колір? Ми звикли вважати жовтий колір осіннім, але ж і навесні дуже багато жовтого: жовтизна молодих паростків, що пробиваються із землі; світло золотавого сонечка, яке зігріває все довкола; жовте ластовиння пухнастих кульбаб... Перенесімося на таку галявинку! Але спочатку створимо її своїми руками!

Практична робота

- Розташуйте половинку альбомного аркуша горизонтально.
- Умочіть ватяну паличку в зелену фарбу.
- Проведіть горизонтальну лінію.
- Проведіть паличкою горизонтальну лінію по всьому аркушу.
- Почніть із лівого боку аркуша, трохи вище від середини.
- Час від часу вмочайте паличку в зелену фарбу.
- «Віддрукуйте» в нижній частині аркуша (під намальованою лінією) «травинки».
- Візьміть чисту паличку й умочіть її в жовту фарбу.
- Купчасто «віддрукуйте» паличкою плями: одну — у центрі, 4—5 — навколо неї. Одержуємо квітки.
- Зробіть 5—6 таких квіточок по всьому малюнку.
- «Віддрукуйте» у верхній частині аркуша (над намальованою лінією) хмари.
- Фломастерами домалюйте метеликів.

Виставка та обговорення робіт

Фізкультхвилинка

Кульбаба

Ось кульбабка — подивіться — *(Нахил.)*
 Біля стежки чепуриться. *(Імітація.)*
 Злегка листячком змахнула, *(Махи руками.)*
 Білим чубчиком струснула. *(Нахили голови.)*
 Та повіяв вітерець — *(Набрати повітря й видихнути.)*
 Її зачісіці кінець! *(Присісти, прикриваючи голову.)*

Підсумок заняття

Заняття 4. Малюємо космос

Тема. Тонування. «Сонце в космосі».

Прийоми: малювання пензликом.

Мета: продовжувати ознайомлювати дітей із космосом і космічними об'єктами; формувати поняття «композиція»; удосконалювати навички роботи пензликом і догляду за ним; учить розташовувати зображення в центрі аркуша, дотримуючись композиції; розвивати інтерес до навколишнього світу; виховувати любов до природи.

Обладнання: зображення космічних пейзажів; 1/2 альбомного аркуша; розведена в баночках гуаш (жовта, чорна); пензлики № 1, 3, 5; волога ганчірочка; склянка-невиливайка з водою; серветка; клейонка; зображення космічних об'єктів (планет, Сонця, ракети, комети, астероїда, штучного супутника), космонавта в скафандрі.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Бесіда про космос, розглядання космічних об'єктів.

Тематична ігротека

Дидактична гра «До Сонця»

Педагог стає на відстані від дітей. Одягає на голову маску сонечка (емблема на грудях, плакат тощо) і каже: «Космоліт із Тетяною робить 2 кроки, ракета з Данилом 5 кроків, Іванкова літаюча тарілка пролітає 4 кроки... Усі разом летять 7 кроків. Назад 2 кроки робить Віталік, Костик пролітає навколо Сонця й стає біля Оксани»... і т. д. Малюки виконують усі команди вихователя. Після цього він називає ім'я капітана космольота, який був найуважнішим і найточнішим.

Мотивація

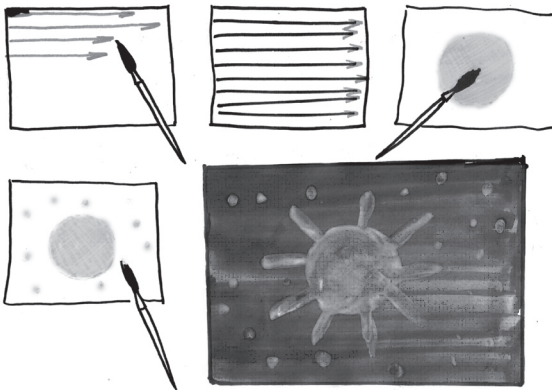
Без сонечка на нашій планеті не було б життя. Подивіться, який сумний космічний малюнок без цієї золотої зорі. Тому оживімо його сонячним світлом!

Практична робота*

- Розташуйте горизонтально половинку аркуша паперу.
- Умочіть пензлик № 5 у чорну (темно-синю, темно-фіолетову) фарбу.
- Нашу роботу почнемо з того, що розфарбуємо весь аркуш темною фарбою, створюючи тло. Знайдіть лівий верхній кут. Прикладіть до нього пензлик, змочений фарбою, і проведіть лінію зліва направо до правого верхнього кута.
- Знову вмочіть пензлик у фарбу й під першою смугою «внапуск» проведіть другу смужку.
- Продовжуйте проводити такі смужки до самого низу, тонуючи аркуш.

Поки фарба висихає, проводять *дидактичну гру «Космічний об'єкт»*. Педагог розкладає перед малюками картонні силуети планет, Сонця, ракети, комети, астероїда, штучного супутника, космонавта в скафандрі. Далі він пропонує кожній дитині знайти зображення того чи іншого космічного об'єкта.

- Після того як аркуші висохли, умочіть пензлик № 3 у жовту фарбу й намалюйте в центрі аркуша круг.
- Пензликом № 1 намалюйте жовті цятки-зірочки.
- До круга-сонця домалюйте промені.

Виставка та обговорення робіт

*Примітка: новеньким або молодшим дітям роздають тоновані заготовки.

Фізкультхвилинка

Сутеніє і світає —

Це планета все кружляє.
Від землі летять ракети,
Носяться в пітьмі комети.
Та не бачимо їх зранку —
Від яскравого світанку!

Космос

(Розплющування й заплющування очей.)
(Обертання тулубом.)
(Махи руками.)
(Махи ногами.)
(Відкрити долоньками очі.)
(Підстрибнути, розставивши долоньки-промінці).

Підсумок заняття

ТРАВЕНЬ

Заняття 1. Малювання лугових квітів

Тема. Колективна робота. «Квіткава галявинка».

Прийоми: робота з шаблонами.

Мета: продовжувати ознайомлювати з похідними кольорами; поглиблювати знання про квіти рідного краю; формувати навички роботи з шаблонами; закріплювати поняття «силует», «контур», навички усної лічби; розвивати естетичний смак, відчуття гармонії, творчу ініціативу, колективну злагодженість; навчати відчувати задоволення від виконаної роботи; виховувати товариськість; прищеплювати любов до рідної природи.

Обладнання: картинки із зображенням квітів; альбомний аркуш; ватман; набір кружечків рожевого, салатого, бузкового та блакитного кольорів (по 5—8 штук); шаблони квітів; кольорова крейда; фломастери; клей; ножиці.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Бесіда про лугові квіти. Загадки про квіти.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Барвіста галявинка»

Педагог розкидає по килиму різнокольорові кружечки. Потім він прохає розділити галявинку на частини за кольорами: в одному

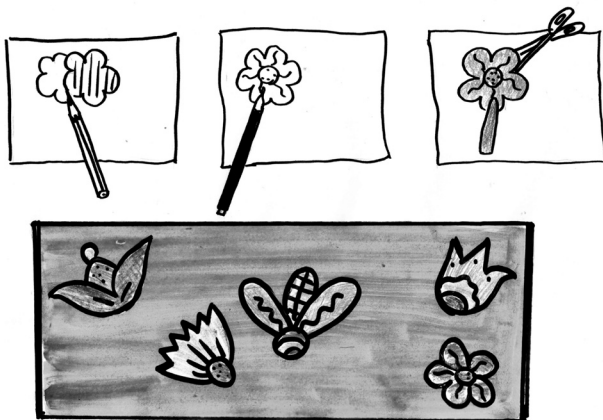
місці «посадити» тільки рожеві кружечки, у другому — салатіві, у третьому — бузкові, у четвертому — блакитні.

Мотивація

Золотаві бджілки оголосили конкурс краси серед квітів. Візьмемо й ми в ньому участь! А раптом наші квіти переможуть?

Практична робота

- Прикладіть до альбомного аркуша шаблон квітки та обведіть його.
- Фломастером усередині обведеної квітки домалюйте всілякі елементи (цятки, гачечки, закрутки, горошинки, хвилі, смужки, клітинки та ін.).
- Розфарбуйте квітку крейдою. Виріжте її.
- Приклейте свою квітку на заготовлений аркуш зеленого ватману.
- Улаштуйте конкурс краси серед квітів саморобної галявини.

Фізкультхвилинка

Квіти під дощем

Ось конвалії бутони	(Нахили голови.)
Дощ вітають із поклоном.	(Нахили.)
А півонії листок	(Махи руками.)
Похилився, бо намок.	(Присідання.)
Хміль підняв зелені вуса,	
Вгору в дощик потягнувся.	(Потягнутися.)

Підсумок заняття

Заняття 2. Малювання риб

Тема. Групова робота. «Крамниця акваріумів».

Прийоми: перетворення геометричних фігур.

Мета: поглиблювати знання дітей про підводний світ, крамниці для тварин; закріплювати знання про геометричні фігури; формувати вміння малювати візерунки на обмеженій площині; розвивати уяву, посидючість; виховувати любов до малювання.

Обладнання: зображення морських і річкових риб; картонні риби, складені з геометричних фігур; прості і кольорові олівці; маркер; ватмани із зображенням чотирикутних і круглих акваріумів; альбомний аркуш із контурами трикутника й овалу.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Бесіда про акваріумних і прісноводних риб.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Фігурні рибки»

Педагог розкладає перед малюками вирізаних рибок квадратної, трикутної, круглої й овальної форми. Потім розподіляє дітей на відповідні підгрупи (представники квадратної, трикутної, круглої й овальної підгруп). За сигналом педагог просить кожну підгрупу дібрати з-поміж інших рибок якісь відповідної форми (однойменної назві підгрупи). Виграє команда, яка впоралася швидше за інших і без помилок.

Мотивація

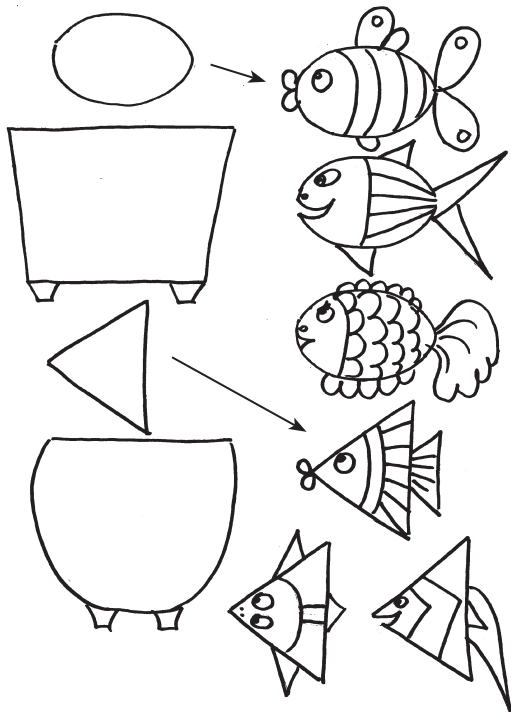
До зоомагазину привезли акваріуми, але рибок у них не виявилося. Незабаром придуть перші покупці. Скоріше наповнімо акваріум незвичайними рибками. Яку ж із них виберуть покупці?

Практична робота

Перед початком роботи малята об'єднуються по п'ятеро-шестеро в підгрупи. Кожна підгрупа одержує аркуш ватману із зображенням акваріума — круга або квадрата на ніжках. Потім дітям роздають альбомні аркуші з намальованими овалами й трикутниками.

- Перетворіть ці фігурки на рибок.
- Намалюйте очі та ротик.
- Домалюйте плавці.
- Домалюйте хвостик.
- Додайте луску.

- Обведіть рибку маркером, розфарбуйте олівцями й виріжте.
- Приклейте рибку в акваріум своєї підгрупи.
- Домалюйте водорості, камінчики, черепашки.
- Запросіть у гості будь-якого малюка і дорослого та попросіть вибрати ту рибку, яку кожний із них хотів би мати у своєму акваріумі.

Фізкультхвилинка

Риби і рибалка

Б'ють лящі по дну хвостами:

Бац, бац, бац.

(Хлопання руками по стегнах.)

Щука клацає зубами:

Клац, клац, клац.

(Махи руками, імітація щелеп щуки.)

Сом у мул хвостом зарився:

Тинь-динь, тинь-динь.

(Присідання.)

А карасик зачепився

За тоненьку волосінь...

(Підстрибнути, потягнутися.)

Ну а хто ж у нас рибалка?

(Імітація риболовлі.)

Мила дівчинка Наталка!

Підсумок заняття

Заняття 3. Малювання явищ природи. Гроза

Тема. Ілюструємо казку. «Грозове небо».

Мета: розширювати й поглиблювати знання дітей про природу рідного краю, сезонні зміни та природні явища; продовжувати ознайомлювати малюків із гуашшю; навчати їх правильно й акуратно використовувати фарбу під час друкування поролоном, домальовувати другорядні деталі; учити радіти з результатів роботи; розвивати почуття прекрасного; виховувати любов до рідного краю, бережне ставлення до природи.

Прийоми: малювання поролоном.

Обладнання: ілюстрації пейзажів у негоду; 1/2 альбомного аркуша; розведена в баночках гуаш (чорна, сіра, синя, фіолетова, біла, червона); пензлик № 2; набори картонних силуетів для кожної дитини: крапля, хмара, долонька, блискавка, сонце, веселка; ванночка з поролоном; волога ганчірочка; серветка; клейонка.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Розглядання репродукцій із зображенням негоди. Бесіда про природні явища в травні.

Тематична ігротека

Ілюстрована казка «Порятунок королівства»

Педагог роздає кожному малюкові набори картонних силуетів краплі, хмари, долоньок, блискавки, вітру, сонця, веселки й починає розповідати казку, попросивши дітей ілюструвати її картинками: *«У Безбарвному королівстві завжди лив дощ. Золоте сонечко ніколи не осявало його своїм промінням. А жителі королівства ніколи не бачили ясної погоди, тому що чорні хмари нависали над сірою землею. Довідалася про це Матінка-Природа й плеснула в долоні. Блиснула блискавка, налетів теплий вітерець, розганяючи важкі хмари. Безбарвне королівство освітло довгоочікуване сонечко. На небі засяяла барвиста веселка. І відтоді Безбарвне королівство стали називати Різнобарвним!»*

Дидактична гра «Знайди зайве»

Дорослий пропонує малюкам визначити, яка з картинок зайва за змістом (долоньки) і чому (це частина тіла, а решта — природні явища).

Мотивація

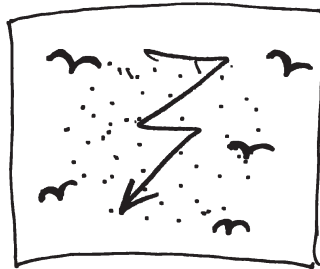
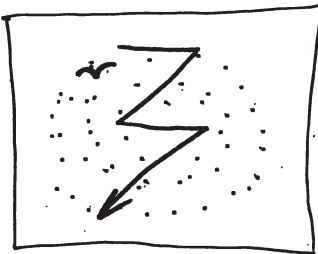
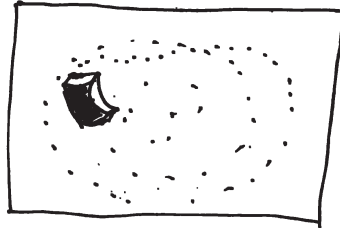
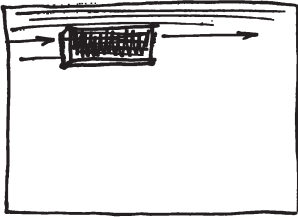
Діти, зобразімо на аркуші, яким було королівство до втручання Матінки-Природи!

Практична робота

- Умочіть поролон у воду й затонуйте аркуш:
 - умочіть поролон у сіру фарбу й «віддрукуйте» його на аркуші;
 - те саме зробіть із синьою, фіолетовою та білою фарбою;
 - дайте фарбі просохнути.

Поки небо сохне, вихователь проводить *дидактичну гру «Виклади казку»*. Діти викладають із картонних картинок сюжет щойно почутої казки, а потім переказують її.

- Умочіть пензлик у червону фарбу й у центрі аркуша намалюйте блискавку.
- Промийте пензлик і вмочіть його в чорну фарбу.
- Намалюйте птахів.

Виставка та обговорення робіт

Фізкультхвилинка

Негода

Ось летить-гуде Негода, (Махи руками з плесканням.)

Стала сіра вся природа.

Всі доріжки покропило, (Розтуляння і стуляння кистей рук.)

Ніжки діткам намочило. (Стрибки на лівій і правій ногах.)

Підсумок заняття

Заняття 4. Малювання дерев навесні

Тема. «Квітуча яблуня».

Прийоми: малювання пензликом.

Мета: продовжувати ознайомлювати дітей із сезонними змінами в природі; учити вільно малювати пензликом; продовжувати формувати поняття «композиція»; удосконалювати навички роботи пензликом і догляду за ним; продовжувати вдосконалювати вміння розташовувати зображення в центрі аркуша, малюючи їх одне біля одного, без проміжків; розвивати впевненість у собі, бажання доводити розпочате до кінця; виховувати любов до природи й бережне ставлення до рослин.

Обладнання: картинки із зображенням садових і лісових дерев (яблуня, груша, слива, вишня, абрикоса; ялина, береза, дуб, каштан, клен); розведена в баночках гуаш (коричнева, біла, зелена, жовта); блакитні або салатові аркуші паперу; пензлик № 3; волога ганчірочка; склянка-невиливайка з водою; серветка; клейонка.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Попередня робота

Загадки про лісові та садові дерева, бесіда про охорону природи.

Тематична ігротека

Дидактична гра «Садове — лісове»

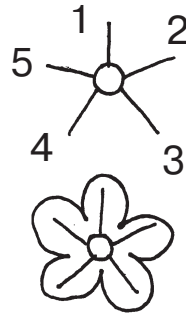
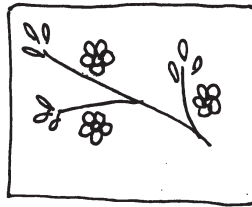
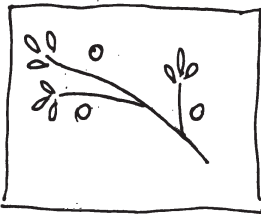
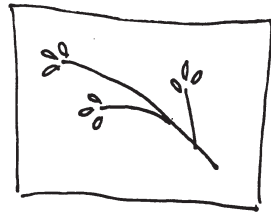
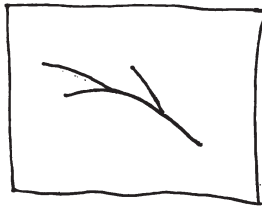
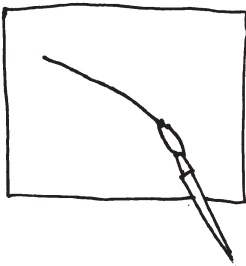
Педагог роздає дітям картки із зображеннями садових і лісових дерев. Далі він говорить: «Допоможіть Матінці-Природі розсадити дерева! Лісові посадить у лісі, садові — у саду!» Після цього малята сортують картки на дві купки: 1) яблуня, груша, слива, вишня, абрикоса; 2) ялина, береза, дуб, каштан, клен.

Мотивація

Діти, подивіться на оце соковите яблуко. Ви знаєте, що перш ніж стати цим налившим плодом, воно було квіткою? А багато хто з вас обриває білі й рожеві квітки, навіть не замислюючись, скільки дітей у майбутньому будуть позбавлені смачних і корисних фруктів. Тому намалюймо яблуневу гілку, повісьмо її на видному місці й нагадуватимемо всім, що кожна квітка — це початок чогось більшого!

Практична робота

- У центрі кольорового аркуша намалуйте коричневою фарбою смужку-гілочку.
- Від неї з різних боків намалуйте маленькі гілочки.
- Промийте пензлик і вмочіть його в зелену фарбу.
- Навколо гілочок намалуйте зелені листочки. Їх зробіть примочуванням пензлика.
- Промийте пензлик і вмочіть його в жовту фарбу.
- Намалуйте горошинки з різних боків товстої гілки.
- Промийте пензлик і вмочіть його в білу фарбу, після чого навколо горошинки примочуванням намалуйте пелюстки (5 штук).

Виставка та обговорення робіт

Фізкультхвилинка

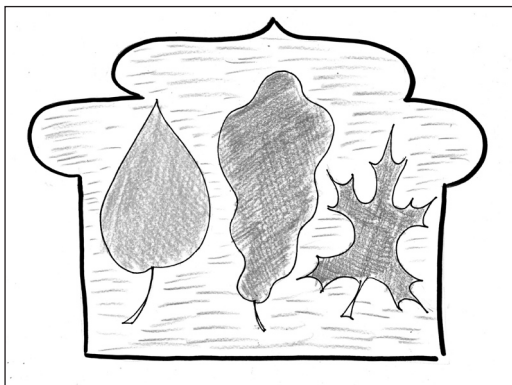
Бруньки на деревах

Набубнявіли бруньки,
Підросли, розкрились.
І усі ліси й садки
Вмить озеленились!

(Потягування з положення сидячи.)
(Імітація.)
(Махи руками-гілками.)
(«Кучеряві» рухи рук.)

Підсумок заняття

— ДОДАТОК. РОБОТИ ДІТЕЙ 4–5 РОКІВ З МАЛЮВАННЯ —

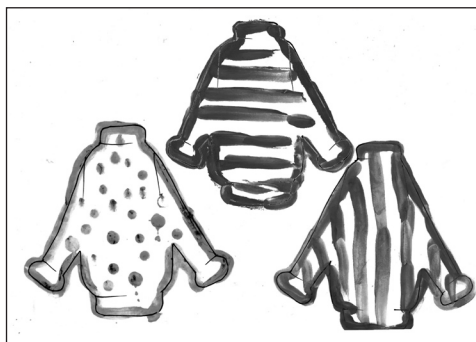
Вересень. «Осінні віконця»

Вересень. «Вересневий букетик»

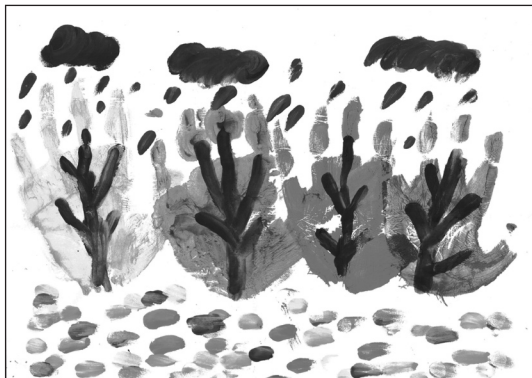
Вересень. «Бабусині соління»

Жовтень. «Прикрась одяг»

Жовтень.
«Осінній дощик»

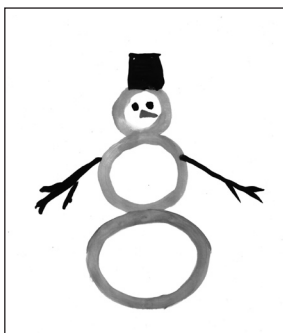
Листопад.
«Долоньчин ліс»

Листопад.
«Гриби в траві»

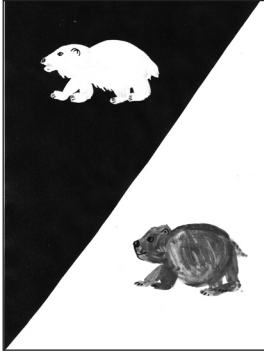
Грудень.
«Ялинка»

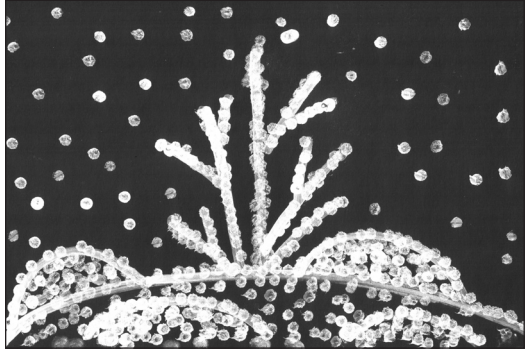
Грудень.
«Снігова баба»

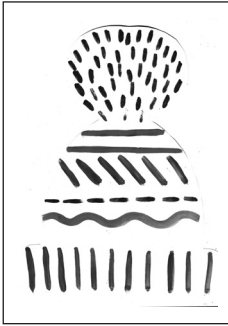
Січень.
«Їжачок спить»

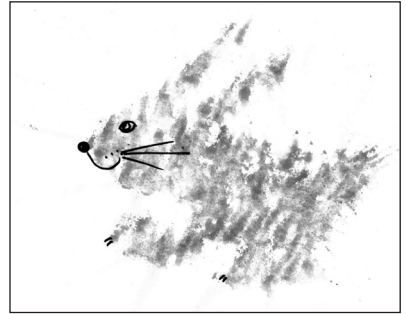
Січень.
«Білий ведмедик
в гостях у бурого»

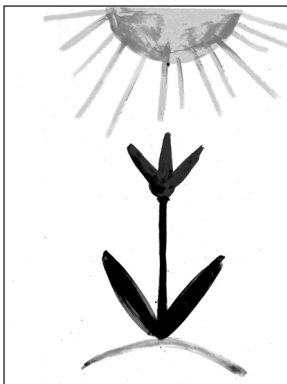
Лютий.
«Снігопад у північному лісі»

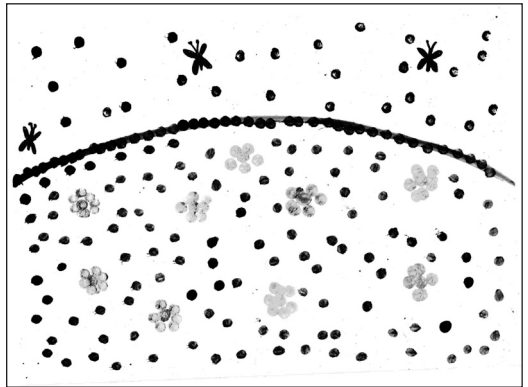
Лютий. «Шапочка
для таточка»

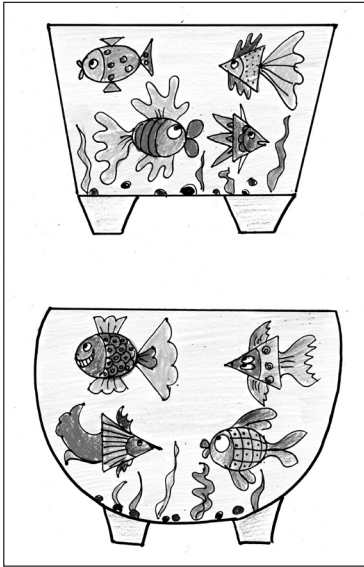
Березень.
«Зайчик на галявині»

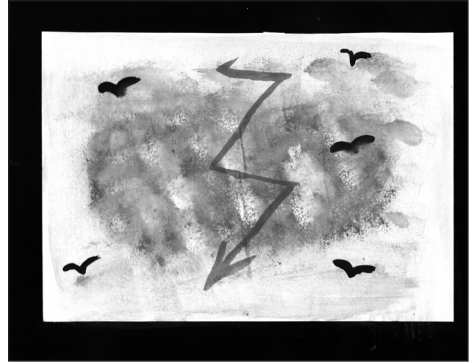
Березень. «Підсніжник»

Квітень. «Кульбабове узлісся»

Травень. «Крамниця акваріумів»

Травень. «Грозове небо»

Травень.
«Квітуча яблуня»

ЗМІСТ

Вступ.....	3
ПЛАН-ПРОГРАМА З ОБРАЗОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (МАЛЮВАННЯ) для дітей 4—5 років	5
I КВАРТАЛ.....	8
Вересень	8
Заняття 1. Малювання осіннього листя	8
Заняття 2. Малювання садовини і городини	10
Заняття 3. Малювання квітів	12
Заняття 4. Малювання городини	15
Жовтень	17
Заняття 1. Малювання іграшок	17
Заняття 2. Малювання іграшок	19
Заняття 3. Малювання одягу	21
Заняття 4. Малювання явищ природи.....	23
Листопад.....	25
Заняття 1. Малювання меблів	25
Заняття 2. Малювання посуду	27
Заняття 3. Малювання осінніх дерев.....	29
Заняття 4. Малювання грибів.....	32
II КВАРТАЛ.....	34
Грудень	34
Заняття 1. Дизайн. Подарунки.....	34
Заняття 2. Дизайн. Малювання ялинкових прикрас...	36
Заняття 3. Малювання новорічної ялинки	37
Заняття 4. Малювання зимових розваг.....	39
Січень	42
Заняття 1. Малювання будівель.....	42
Заняття 2. Малювання птахів-зимувальників	43
Заняття 3. Малювання тварин-зимувальників	45
Заняття 4. Малювання тварин	47

Лютий	50
Заняття 1. Малювання головних уборів	50
Заняття 2. Малювання предметів побуту	52
Заняття 3. Малювання зимової природи	53
Заняття 4. Малюємо одяг	55
ІІІ КВАРТАЛ	58
Березень	58
Заняття 1. Дизайн. Оформлення прикрас	58
Заняття 2. Малювання тварин	59
Заняття 3. Малювання тварин	62
Заняття 4. Малювання весняних квітів	64
Квітень	66
Заняття 1. Малювання транспорту	66
Заняття 2. Малювання космічного транспорту	68
Заняття 3. Малювання природи навесні	70
Заняття 4. Малюємо космос	72
Травень	74
Заняття 1. Малювання лугових квітів	74
Заняття 2. Малювання риб	76
Заняття 3. Малювання явищ природи. Гроза	78
Заняття 4. Малювання дерев навесні	80

КОМПЛЕКС МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ЗАНЯТЬ ОБРАЗОТВОРЧОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Дітям — цікаво!
Вихователям — зручно!

Серія «Маленькому художникові»

